

ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtros ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) ataskaitos viešo visuomenės supažindinimo susirinkimo protokolas

2026 m. rugsėjo 2 d.
ŽŪB „Valavičiai“ dirbtuvių salė
Sūduvos g. 67, Valavičių k., Mokolų sen., Marijampolės sav..

Viešo visuomenės supažindinimo su poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita (toliau – Ataskaita) susirinkimas vyko 2026 m. rugsėjo 2 d. 17:00 val. ŽŪB „Valavičiai“ dirbtuvių salėje, adresu Sūduvos g. 67, Valavičių k., Mokolų sen., Marijampolės sav..

Dalyvių registracija pradėta 16:30 val. ir vykdyta viso susirinkimo metu.
Susirinkimo pradžia: 17:00 val.

Susirinkimo pirmininkė: UAB „Infraplanas“ direktorė Lina Anisimovaitė.

Susirinkimo sekretorius: UAB „Infraplanas“ projektų vadovas Žygimantas Juozas Kubilius.

Dalyvavo: Ataskaitos rengėjo UAB „Infraplanas“ atstovai - direktorė Lina Anisimovaitė, projektų vadovas Žygimantas Juozas Kubilius, projektų vadovas Nedas Laurinavičius; planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis.

Taip pat susirinkime dalyvavo Marijampolės savivaldybės tarybos nariai [redacted] ir [redacted] bei Lietuvos ūkininkų sąjungos [redacted]

Į viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimą atvyko ir užsiregistravo 49 suinteresuotos visuomenės atstovai. Kartu su Ataskaitos rengėjo ir planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus atstovu iš viso susirinkime užregistruoti 53 dalyviai. *Užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąrašas pridedamas prie šio protokolo.*

Iki viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo elektroniniu paštu buvo gauti du suinteresuotos visuomenės pasiūlymų raštai. Abu pasiūlymų raštai gauti 2026 m. rugsėjo 1 d. Viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo metu papildomai raštu pateiktas dar vienas suinteresuotos visuomenės pasiūlymas. Visi gauti pasiūlymai užregistruoti ir bus įvertinti bei į juos atsakyta raštu Tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

Susirinkimo eiga

Susirinkimo pirmininkė Lina Anisimovaitė susirinkimo pradžioje informavo dalyvius, kad viso susirinkimo metu bus daromas garso įrašas, skirtas susirinkimo protokolui parengti.

Susirinkimo dalyviai buvo supažindinti su viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo darbotvarka, procedūromis ir tvarka, bendraisiais duomenimis. Buvo pristatytas planuojamos ūkinės veiklos organizatorius ŽŪB „Valavičiai“, Ataskaitos rengėjas UAB „Infraplanas“, apibūdinta planuojama ūkinė veikla ir pristatyta Ataskaita bei pagrindiniai joje atlikto poveikio visuomenės sveikatai vertinimo rezultatai. *Prie protokolo pridedama susirinkimo metu naudota pristatymo medžiaga.*

Susirinkimo pirmininkė informavo, kad iki susirinkimo, 2026 m. rugsėjo 1 d., elektroniniu paštu buvo gauti du suinteresuotos visuomenės pasiūlymų raštai. Pasiūlymai buvo užregistruoti. Atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymų raštai buvo gauti susirinkimo išvakarėse ir juose pateikta daug pastabų bei klausimų, susirinkimo metu buvo pristatytos juose keliamos pastabos ir klausimai bei pateikti trumpi atsakymai ir paaiškinimai. Susirinkusiesiems paaiškinta, kad išsamus argumentuotas gautų pasiūlymų įvertinimas bus parengtas ir pasiūlymų teikėjams pateiktas raštu Tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

Susirinkimo pirmininkė taip pat informavo, kad pasiūlymai dėl Ataskaitos gali būti teikiami ir susirinkimo metu.

Dalyviai informuoti, kad žodinius klausimus, pastabas ir pasisakymus dėl Ataskaitos bus galima pateikti pasibaigus Ataskaitos pristatymui ir aptarus iki susirinkimo gautus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus. Paaiškinta, kad visi norintys pasisakyti bus išklausyti eilės tvarka. Siekiant tinkamai užprotokuluoti pasisakymus, dalyvių paprašyta prieš pateikiant klausimą ar pasisakymą prisistatyti ir kalbėti po vieną.

Susirinkimo pirmininkė susirinkusius informavo, kad viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo protokolais (su priedais) per 5 darbo dienas po susirinkimo bus parengtas ir paskelbtas UAB „Infraplanas“ interneto svetainėje (pateikiama nuoroda: <https://www.infraplanas.lt/naujienos/>).

Dalyviai informuoti, kad pastabas dėl protokolo (ir jo priedų) galima pateikti per 3 darbo dienas nuo jo pateikimo visuomenei susipažinti dienos. Pastabos dėl protokolo (ir jo priedų) Ataskaitos rengėjui gali būti teikiamos raštu (adresu UAB „Infraplanas“, Inovacijų g. 3, Biruliškės, LT-54469 Kauno r.) arba elektroniniu paštu (info@infraplanas.lt), nurodant teikėjo vardą, pavardę (juridinio asmens pavadinimą), adresą, teikimo datą. Pastabos protokolui (ir jo priedams) ir jų įvertinimo dokumentai dėl protokolo pridedami prie protokolo ir teikiami Atsakingai institucijai.

Taip pat informuota, kad visuomenė per 10 darbo dienų po viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo turi teisę pateikti Ataskaitos rengėjui pasiūlymus dėl Ataskaitos.

Iki susirinkimo gautų suinteresuotos visuomenės pasiūlymų aptarimas ir įvertinimas

Dar kartą susirinkimo pirmininkė informavo, kad iki susirinkimo buvo gauti du pasiūlymų raštai. Kadangi jie gauti išvakarėse, susirinkimo metu buvo pateikti trumpi atsakymai į pagrindinius jų klausimus, o išsamus argumentuotas įvertinimas bus pateiktas raštu Tvarkos apraše nustatyta tvarka.

Pirmajame pasiūlymų rašte, buvo pateikti šeši pasiūlymai/klausimai, kurie susirinkimo metu buvo trumpai aptarti:

Pasiūlyme nurodyta/keliamas klausimas. PVSV ataskaitos priedo Aplinkos apsaugos agentūros išvados 6 p. (54 psl) nurodyta „PAV įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, visuomenė nuo pateiktos informacijos gavimo dienos ir informacijos paskelbimo dienos pasiūlymų dėl atrankos informacijos ir (ar) PŪV poveikio aplinkai vertinimo Agentūrai nepateikė ir atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procese nedalyvavo“. Šiam ataskaitos punktui prieštaraujame, nes visuomenei ši informacija nebuvo paskelbta.

Susirinkimo metu pateiktas trumpas atsakymas/įvertinimas: Susirinkimo pirmininkė paaiškino, kad atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (atranka dėl PAV) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas (PVSV) yra dvi skirtingos procedūros. Nurodyta, kad atrankos dėl PAV procedūra buvo atlikta anksčiau ir 2026 m. liepos 2 d. Aplinkos apsaugos agentūra priėmė atrankos išvadą, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas. Susirinkimo metu paaiškinta, kad Aplinkos apsaugos agentūra atrankos dėl PAV procedūrą vykdė pagal šiai procedūrai taikomus teisės aktų reikalavimus, o atrankos dėl PAV procedūra šiuo metu yra užbaigta. Taip pat paaiškinta, kad šiuo metu vykdoma atskira poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūra, kurios metu sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių priima Nacionalinis visuomenės sveikatos centras. Susirinkimo pirmininkė paaiškino, kad visuomenės informavimą atrankos dėl PAV procedūroje teisės aktų nustatyta tvarka vykdo Aplinkos

apsaugos agentūra, o atrankos dokumentų rengėjui nėra nustatyta pareiga atskirai organizuoti viešo visuomenės supažindinimo su atrankos informacija. PVSV procedūroje viešas visuomenės supažindinimas su Ataskaita yra viena iš privalomų procedūros dalių, kuri ir buvo vykdoma šio susirinkimo metu.

Pasiūlyme nurodyta/keliamas klausimas: Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, 4 priedo „Pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su prie jų esančiais mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų sanitarinės apsaugos zonos dydis“, laikant nuo 1 200 SG vnt. galvijų yra 500 metrų. Kurioje įstatymo vietoje yra numatyta mažinti sanitarinę apsaugos zonos plotą, kuris bus nustatytas gyventojams.

Susirinkimo metu pateiktas trumpas atsakymas/įvertinimas: Susirinkimo pirmininkė paaiškino, kad normatyvinis SAZ dydis nėra nekintamas. Teisės aktai numato galimybę SAZ ribas nustatyti arba tikslinti atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą. Būtent tam ir atliekama ši PVSV procedūra. Tvarkos aprašo 2 punkte tiesiogiai nustatyta, kad PVSV atliekamas tais atvejais, kai planuojamai ūkinei veiklai SAZ ribos turi būti nustatomos arba tikslinamos PVSV būdu. Todėl SAZ ribos nėra mažinamos vien veiklos vykdytojo pageidavimu. Jos nustatomos pagal konkretaus objekto poveikio vertinimo rezultatus, atsižvelgiant į oro taršą, kvapus, triukšmą ir kitus visuomenės sveikatai reikšmingus veiksnius. Jei pagal atliktus skaičiavimus nustatoma, kad už siūlomos SAZ ribų teisės aktuose nustatytos ribinės vertės neviršijamos, tokios ribos gali būti siūlomos PVSV ataskaitoje. Galutinai dėl Ataskaitos ir planuojamos veiklos galimybių sprendžia ne Ataskaitos rengėjas ar veiklos vykdytojas, o Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, kuris vertina tiek Ataskaitą, tiek visuomenės pasiūlymus ir jų argumentuotą įvertinimą.

Pasiūlyme nurodyta/keliamas klausimas: Kvapų sklaida ir oro kokybės pablogėjimas. Galvijų komplekso mastas ir srutų tvarkymo apimtys gali sukelti nuolatinį kvapų diskomfortą, viršyti higienos normų ribas ir pabloginti gyvenimo kokybę aplinkinėse gyvenvietėse.

Susirinkimo metu pateiktas trumpas atsakymas/įvertinimas: Šis klausimas yra vienas pagrindinių PVSV vertinamų veiksnių, todėl kvapų poveikis nėra paliktas subjektyviam vertinimui. Ataskaitoje įvertinti kvapų taršos šaltiniai, jų emisijos ir atliktas kvapų sklaidos modeliavimas, kurio rezultatai lyginami su galiojančiomis ribinėmis vertėmis. Todėl vertinant, ar siūlomos SAZ ribos yra pakankamos, remiamasi ne vien prielaida, kad kvapas gali būti jaučiamas, bet prognozuojamais kiekybiniais poveikio rezultatais. Paaiškinta, kad siūloma SAZ šiame vertinime tikslinama pagal 5 kvapo vienetų ribinę izoliniją; triukšmo ir oro taršos ribinių verčių viršijimų už analizuojamos teritorijos nenustatyta.

Pasiūlyme nurodyta/keliamas klausimas: Padidėjusi sunkiasvorio transporto apkrova. Intensyvus transporto judėjimas gali kelti triukšmą, vibracijas, kelio dangos pažeidimus ir kelti pavojų eismo saugai.

Susirinkimo metu pateiktas trumpas atsakymas/įvertinimas: Susirinkimo pirmininkė nurodė, kad triukšmo ribinės vertės ties artimiausia gyvenamąja aplinka nebus viršijamos.

Pristatant šį pasiūlymą viena susirinkimo dalyvė iškėlė klausimą dėl esamos kelio būklės ir jame esančių duobių bei išreiškė abejonę dėl kelio būklės ateityje. Susirinkimo pirmininkė paprašė leisti užbaigti iki susirinkimo gautų pasiūlymų aptarimą ir nurodė, kad dalyvių klausimams bei diskusijai bus skirtas laikas po pasiūlymų aptarimo.

Pasiūlyme nurodyta/keliamas klausimas: Galimas poveikis paviršiniams ir požeminiams vandenims. Srutų ir mėšlo laikymo bei tvarkymo procesai kelia riziką vandens taršai, ypač esant didelėms laikymo talpoms ir intensyviame ūkinės veiklos ciklui.

Susirinkimo metu pateiktas trumpas atsakymas/įvertinimas: Susirinkimo pirmininkė nurodė, kad esami ir planuojami mėšlo kaupimo įrenginiai projektuojami/įrengiami taip kaip reikalaujama pagal įstatymą su izoliuotais pagrindais, įrengiami monitoringo šulinėliai, kurie skirti stebėti, ar teršalai nepatenka į požeminį ar paviršinį vandenį.

Pasiūlyme nurodyta/keliamas klausimas: Neaiškus poveikis visuomenės sveikatai. PVSV ataskaitoje trūksta aiškių, išsamių ir nepriklausomų rizikos vertinimo duomenų, kurie leistų objektyviai įvertinti poveikį gyventojams.

Susirinkimo metu pateiktas trumpas atsakymas/įvertinimas: Susirinkimo pirmininkė atsakė, kad PVSV ataskaita rengiama vadovaujantis teisės aktuose patvirtintais Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniais nurodymais. Susirinkimo pirmininkė paaiškino, kad papildomų tyrimų poreikis negali būti nustatomas vien tuo pagrindu, kad jų pageidauja visuomenės atstovai. Turi būti įvertinta, kokio konkretaus vertinimo ar duomenų trūksta ir kodėl be jų negalima patikimai įvertinti poveikio visuomenės sveikatai. Nurodyta, kad Ataskaitoje poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliktas vadovaujantis teisės aktuose patvirtintais Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniais nurodymais.

Antrasis pasiūlymų raštas buvo pateiktas per advokatą, atstovaujantį suinteresuotos visuomenės atstovą. 2026 m. rugsėjo 1 d. pateiktas raštas yra 61 lapo apimties, suskirstytas į 14 teminių skyrių ir jame pateiktos 99 numeruotos pastabos. Susirinkimo pirmininkė paaiškino, kad, atsižvelgiant į rašto apimtį ir tai, kad jis gautas susirinkimo išvakarėse, susirinkimo metu bus trumpai aptartos pagrindinės jame keliamos temos, o išsamus argumentuotas pasiūlymų įvertinimas bus pateiktas raštu Tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Toliau pateikiamas susirinkimo metu atliktas pagrindinių pasiūlymų rašte iškeltų klausimų aptarimas ir pateikti trumpi atsakymai/įvertinimai.

I. SAZ IR POVEIKIS VISUOMENĖS SVEIKATAI

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Šio skyriaus pastabos susirinkime buvo aptariamose atskirais SAZ, modeliavimo, faktinės esamos situacijos, taršos mažinimo priemonių ir monitoringo klausimais. Pirmininkė aiškino, kad SAZ tikslinama pagal modeliavimo rezultatus, vertinama suminė esama ir planuojama situacija, o išsamūs atsakymai į didelės apimties raštą bus pateikti raštu.

I.1. Nepakankamai motyvuotas siūlomos sanitarinės apsaugos zonos (SAZ) dydžio pasirinkimas.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė paaiškino, kad siūlomos SAZ ribos nustatomos atsižvelgiant į triukšmo, oro taršos ir kvapų modeliavimo rezultatus. Kadangi už analizuojamos teritorijos ribų triukšmo ir oro taršos ribinių verčių viršijimų nenustatyta, SAZ ribas šiuo atveju lemia 5 kvapo vienėtų ribinė vertė. Paaiškinta, kad SAZ riba nėra visiškai sutapatinama su 5 kvapo vienėtų izolinija – kai kur ji išplečiama iki veiklos teritorijos sklypų ribų, taip pat į SAZ patenka dalis valstybinės žemės.

I.2. Nepakankamai pagrįsta išvada, kad SAZ ribas lemia tik kvapų sklaida.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė nurodė, kad SAZ ribą lemia kvapai todėl, jog kitų vertintų veiksnių ribinių verčių viršijimų už analizuojamos teritorijos nenustatyta.

I.3. Nepakankamai individualizuotas poveikio visuomenės sveikatai pagrindimas.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė paaiškino, kad vertinta artimiausia gyvenamoji aplinka, kurioje pagal modeliavimo rezultatus triukšmo, oro taršos ir kvapų ribinių verčių viršijimų nenustatyta, todėl, rengėjų vertinimu, didesniu atstumu esančioje gyvenamojoje aplinkoje viršijimų taip pat nenumatoma.

I.4. Nepakankamai įvertintas modeliavimo rezultatų neapibrėžtumas siūlant SAZ ribas.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė nurodė, kad analizė ir modeliavimas atlikti pagal patvirtintas metodikas, o sanitarinė apsaugos zona rekomenduojama pagal gautus modeliavimo rezultatus.

I.5. Nepakankamai pagrįstas siūlomos SAZ pakankamumas visuomenės sveikatos apsaugai.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė paaiškino, kad Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme šiai veiklai nustatytas normatyvinis 500 m SAZ dydis, tačiau teisės aktai taip pat numato galimybę SAZ ribas tikslinti atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą ir remiantis pagal patvirtintas metodikas atliktų poveikio veiksnių sklaidos modeliavimo rezultatais. Nurodyta, kad šiuo atveju SAZ ribos būtų tokio būdu ir tikslinamos.

I.6. Nevertintas faktinis dabar vykdomos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė paaiškino, kad pasirinkta vertinti suminę būsimą situaciją – esamą veiklą kartu su planuojama plėtra – o ne atskirai matuoti dabartinę situaciją. Tokiu būdu gaunamas planuojamos situacijos aiškesnis vaizdas.

I.7. Nepakankamai pagrįsta, kad nustatant SAZ buvo įvertintas visas veikiančio gyvulininkystės komplekso poveikis visuomenės sveikatai.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Planuojamos plėtros metu, dalis esamų pastatų bus griunami, kiti bus rekonstruojami, taip pat bus pastatoma naujų statinių, bus didinamas laikomų galvijų skaičius, keisis transporto judėjimo trajektorijos. Pirmininkė nurodė, kad vertinama ir esama, ir planuojama veikla, t. y. suminis scenarijus.

I.8. PVSV ataskaitoje poveikio visuomenės sveikatai vertinimas orientuotas į iš anksto pasirinktų sprendinių pagrindimą, išgalvotą taršos, triukšmo ir kvapų priemonių efektyvumą, remiantis vien tik vietinio tiekėjo nepatikima deklaracija, kuri neturi tolimesnio mokslinio pagrindimo, o ne į objektyvų visuomenės sveikatos apsaugai būtinų priemonių nustatymą.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė su teiginiu apie „išgalvotus“ efektyvumus nesutiko ir nurodė, kad jie pagrįsti rekomendacijomis, metodiniais dokumentais ir informaciniais šaltiniais.

I.9. Nepakankamai pagrįsta, kad siūloma sanitarinės apsaugos zona užtikrins visuomenės sveikatos apsaugą visą planuojamos ūkinės veiklos vykdymo laikotarpį.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė atsakė, kad veiklos vykdytojas yra suinteresuotas technologijas prižiūrėti ir palaikyti tinkamos techninės būklės, nes prižiūrima technologinė įranga ilgiau tarnauja.

II. BENDRIEJI METODINIAI KLAUSIMAI

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Šio skyriaus klausimai aptarti aiškinant prognostinį PVSV pobūdį, esamos ir planuojamos situacijos vertinimą, monitoringo kaip papildomos kontrolės priemonės vaidmenį bei metodikų ir mokslinių šaltinių taikymą konkrečiam objektui.

II.1. PVSV ataskaitos išvados nepakankamai grindžiamos faktiniais duomenimis ir tyrimais.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė paaiškino, kad planuojamos veiklos projekto vertinimas yra prognostinis ir iki veiklos įgyvendinimo būsimos faktinės koncentracijos ar triukšmas negali būti išmatuoti, todėl vadovaujantis įstatymais taikomi prognostiniai skaičiavimo ir modeliavimo metodai.

II.2. Monitoringo priemonių numatymas nepakeičia pareigos tinkamai įvertinti planuojamos ūkinės veiklos poveikį iki sprendimo priėmimo.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė nurodė, kad monitoringas negali pakeisti poveikio vertinimo iki sprendimo priėmimo ir yra papildoma kontrolės priemonė eksploatacijos metu.

II.3. Nepakankamai įvertinta esama situacija ir planuojamos veiklos sąlygojami pokyčiai.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Šis klausimas susirinkime buvo aptartas kartu su pastabomis dėl faktinės esamos situacijos vertinimo. Pirmininkė paaiškino, kad PVSV vertinama suminė būsima situacija, apimanti esamą ūkinę veiklą ir planuojamą plėtrą. Nurodyta, kad planuojamos plėtos metu dalis esamų statinių bus griunama ar rekonstruojama, bus statomi nauji statiniai, didinamas galvijų skaičius ir keisis kiti veiklos parametrai, todėl vertinamas bendras scenarijus po planuojamos plėtos įgyvendinimo.

II.4. PVSV ataskaitoje nepakankamai pagrįstas pasirinktų mokslinių šaltinių ir metodinių prielaidų taikymas konkrečiai planuojamai ūkinei veiklai.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Pirmininkė nurodė, kad kai realių matavimų nėra, vertinimui naudojamos pripažintos metodikos ir moksliniai šaltiniai. Šiam konkrečiam objektui jie pritaikomi pagal faktinį gyvulių skaičių, mėšlo tvarkymo sistemą ir taršos šaltinius. Pavyzdžiui, amoniako emisijų vertinimui naudota ataskaitoje nurodyta EMEP/EEA metodika, kuri pritaikoma konkrečiam objektui pagal gyvulių skaičių, mėšlo tvarkymo sistemą, taršos šaltinius ir kitus reikšmingus parametrus.

III. SKLAIDOS MODELIAVIMO METODIKA

IV. KVAPŲ VERTINIMAS

V. ORO TARŠA

Klausimus susijusius su sklaidos modeliavimo metodikomis, kvapų vertinimu ir oro tarša susijusius klausimus pristatė bei į juos atsakė PVSV ataskaitos rengėjas Žygimantas Juozas Kubilius.

Bendras šių skyrių aptarimas susirinkime. Šiuose skyriuose pateiktos pastabos susirinkimo metu nebuvo nagrinėjamos po vieną – pagrindiniai jose keliama klausimai aptarti bendrai. Daugiausia buvo kvestionuojamas taikytų taršos mažinimo priemonių efektyvumo pagrįstumas, naudojamos modeliavimo metodikos, programinė įranga, meteorologinių duomenų reprezentatyvumas ir modeliavimo pradinių duomenų pagrįstumas. Žygimantas Juozas Kubilius paaiškino, kad modeliavimo programinė įranga ir taikytos metodikos yra nurodytos Ataskaitoje ir naudojamos atliekant oro taršos bei kvapų sklaidos vertinimą. Nurodyta, kad pati programinė įranga yra modeliavimo įrankis, o modeliavimo rezultatams esminę reikšmę turi į modelį įvedami taršos šaltinių parametrai, emisijų duomenys ir meteorologiniai duomenys. Paaiškinta, kad modeliavimui naudoti penkerių metų Kybartų meteorologijos stoties duomenys, kurie, rengėjų vertinimu, yra reprezentatyvūs analizuojamai teritorijai. Taip pat nurodyta, kad taikomos metodikos yra pripažintos ir rekomenduojamos naudoti, o jose taikomi emisijos faktoriai yra nustatyti remiantis faktinių matavimų duomenimis. Susirinkimo pirmininkė papildė, kad dalis pasiūlymų buvo susiję su taršos mažinimo priemonių efektyvumo pagrįstumu, tačiau šių priemonių taikymas ir jų efektyvumas jau buvo pristatyti Ataskaitos pristatymo metu. Baigiant pasiūlymų aptarimą susirinkimo pirmininkė dar kartą nurodė, kad į visame didelės apimties pasiūlymų rašte pateiktas pastabas bus išsamiai ir argumentuotai atsakyta raštu Tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

VI. TRIUKŠMAS

Klausimus susijusius su triukšmu pristatė ir atsakinėjo PVSV ataskaitos rengėjas – Nedas Laurinavičius.

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Triukšmo skyriaus pastabos susirinkime buvo aptariamose nuosekliai, triukšmo specialistui pereinant per transporto srautus, technikos darbo režimą, blogiausią scenarijų, neapibrėžtumą, ribinių verčių neviršijimą, modelio failus, faktinę esamą situaciją, esamos ir planuojamos situacijos palyginimą bei ilgalaikę ekspoziciją.

VI.1. Nepakankamai pagrįsti triukšmo modeliavime naudoti transporto srautai.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas nurodė, kad pastaba priimama iš dalies – sutinkama, jog transporto srautų pagrindimą Ataskaitoje galima pateikti detaliau, todėl ši informacija bus papildomai detalizuota.

Bendras maksimalus sunkiojo transporto srautas vertintas išskaičiuojant vidutinį ūkinės veiklos generuojamą transporto kiekį per parą, įtraukiant tiek pienovežį, tiek kitą sunkųjų transportą, atvežantį pašarą, išvežantį mėšlą, srutas, kritusius gyvūlius ir atliekas. Triukšmo specialistas nurodė, kad papildomai bus detalizuota informacija apie susidarysiančio skysto mėšlo ir nuotekų pertekliaus išvežimą, t. y. cisternos talpą, iš to išplaukiantį reisų skaičių bei sunkiojo transporto kiekį pagal sezoniškumą.

Labai svarbu pabrėžti ir tai, kad apskaičiuotas ir ataskaitoje pateiktas projektinis transporto infrastruktūrų keliamas triukšmo rezultatas prie jautriausios gyvenamosios aplinkos, t. y. gyv. namo, įsikūrusio adresu Sūduvos g. 52A siekia ne daugiau kaip 40 dBA, kuomet ribinė Ldienos vertė pagal triukšmo higienos normą yra 65 dBA. Nurodyta, kad tarp apskaičiuoto triukšmo lygio ir ribinės vertės išlieka apie 25 dB(A) skirtumas. Triukšmo specialistas papildomai iliustravo esamą rezervą nurodydamas, kad transporto srautas turėtų padidėti labai reikšmingai, kad būtų pasiekta taikoma ribinė vertė. Leistinas triukšmo ribinės vertės apsprendžia higienos norma.

VI.2. Nepakankamai pagrįstos triukšmo modeliavimo prielaidos dėl technikos darbo režimo.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas paaiškino, kad traktoriaus ir krautuvo realaus darbo ciklai modelyje nebuvo mažinami. Priešingai, vertintas konservatyvesnis scenarijus, priimant prielaidą, kad traktorius ir krautuvai dirba vienu metu visu pajėgumu nuo 7.00 iki 19.00 val., t. y. 12 valandų be prastovų. Nurodyta, kad realiomis sąlygomis tokia nepertraukiama technikos veikla maksimaliu režimu nėra tikėtina. Net ir taikant šį konservatyvų scenarijų ties gyvenamąja aplinka apskaičiuotas ne didesnis kaip 35 dBA triukšmo lygis, kai taikoma dienos ribinė vertė yra 55 dBA.

VI.3. Nepakankamai pagrįsta, kad modeliuota blogiausia galima triukšmo sklaidos situacija.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Ataskaitoje aiškiai pažymėta, kad triukšmo vertinime buvo vertintas scenarijus, kuomet visa ūkio technika yra naudojama kartu, pilnu pajėgumu ir visą darbo dieną (t. y. be prastovų), dėl ko ir yra teigiama, jog vertintas blogiausias scenarijus.

Taip pat pažymėta, kad visų pastatų vidaus patalpų technologinei įrangai, taikant blogiausio scenarijaus principą, priimta 90 dBA reikšmė ir 24 val./parą veikimo trukmė, nors toks triukšmo lygis galimas tik esant triukšmingiausioms technologinės įrangos veikimo sąlygoms, pavyzdžiui, melžimo aikštelėse.

VI.4. Nepakankamai įvertintas triukšmo modeliavimo rezultatų neapibrėžtumas.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas nurodė, kad, jo vertinimu, šioje pastaboje prašoma papildomos analizės, kurios atlikimo PVSV reglamentuojantys teisės aktai nenustato.

Metodiniai nurodymai reikalauja aprašyti naudotus metodus, prielaidas ir galimus netikslumus – tai ataskaitoje yra pateikta.

Triukšmo vertinimas atliktas taikant ataskaitoje nurodytus pripažintus skaičiavimo metodus ir programinę įrangą. Modelyje įvertintas pastatų aukštingumas, reljefas, meteorologinės sąlygos, vietovės garso absorbcinės savybės ir triukšmo šaltinių veikimo laikas paros metu.

Todėl šioje pastaboje faktiškai prašoma papildomos analizės, kurios PVSV teisės aktai nenustato.

VI.5. Nepakankamai pagrįsta išvada dėl triukšmo ribinių verčių neviršijimo.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas nurodė, kad su pastaba nesutinkama. Pastaboje keliama klausimai dėl transporto intensyvumo, technikos darbo režimo, modeliavimo prielaidų bei jų galimo kitimo iš esmės dubliuoja ankstesnėse pastabose aptartus klausimus. PVSV triukšmo vertinimo tikslas yra įvertinti planuojamos ūkinės veiklos projektinėmis eksploataavimo sąlygomis prognozuojamus triukšmo lygius ir nustatyti jų atitiktį visuomenės sveikatos saugai taikomoms ribinėms

vertėms. PVSV ataskaitai nėra keliamas reikalavimas atlikti atskirą analizę, kiek pasikeistų modeliavimo rezultatai keičiant kiekvieną pradinį parametą. Vertinamas blogiausias suminis projektinis akustinės situacijos scenarijus, kuris parodo, kad viršijimų nebus.

VI.6. Visuomenė neturi realios galimybės nepriklausomai patikrinti triukšmo modeliavimo rezultatų.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas nurodė, kad, jo vertinimu, reikalavimas visuomenei pateikti CadnaA projektinius failus, tarpinius programos failus ar visą rengėjo darbinę medžiagą nėra nustatytas PVSV procedūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Paašškinta, kad Ataskaitoje pateikta vertinimo metodika, triukšmo šaltiniai, jų parametrai, darbo laikas, darbo zonos, transporto judėjimo trajektorijos ir modeliavimo rezultatai.

VI.7. Neįvertintas faktinis dabar vykdomos ūkinės veiklos triukšmo poveikis.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas nurodė, kad PVSV vertina suminį planuojamos veiklos scenarijų, o ne atskirai tik esamą situaciją.

VI.8. Nepateiktas esamos ir planuojamos akustinės situacijos palyginamasis vertinimas.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas nurodė, kad ši pastaba iš esmės kartoja ankstesnį klausimą dėl atskiro esamos ir planuojamos situacijos palyginimo.

VI.9. Nepakankamai įvertintas ilgalaikės triukšmo ekspozicijos poveikis visuomenės sveikatai.

Susirinkimo metu aptarta/atsakyta: Triukšmo specialistas nurodė, kad tokio reikalavimo PVSV reglamentavime nėra. Specialistas paašškino, kad vertinimo metu turi būti nustatyta, kokia akustinė situacija prognozuojama vykdant veiklą po plėtos ir ar ji atitiks visuomenės sveikatos apsaugai nustatytas ribines vertes.

VII. HIDROGEOLOGIJA IR POŽEMINIS VANDUO

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Hidrogeologijos ir požeminio vandens pastabos aptartos nurodant, kad tikslios naujų gręžinių koordinatės, gyliai ir konstrukcijos bus nustatomi vėlesniame projektavimo etape atlikus hidrogeologinius tyrimus, tai nėra atliekama PVSV metu. Taip pat paašškinta, kad hidrodinaminės sąveikos klausimai šiame etape dar negali būti patikimai įvertinti. Pirmininkė nurodė, kad monitoringo gręžinių skaičius ir konkrečios vietos bus detalizuojami vėlesniuose etapuose. Pirmininkė nurodė, kad esamo gręžinio atstumai, jos teigimu, išlaikyti, o naujų gręžinių VAZ/hidrodinaminės sąveikos klausimai negali būti pilnai detalizuoti, kol nenustatyti jų gyliai ir koordinatės. Atskiros šiame skyriuje pateiktos pastabos susirinkimo metu nebuvo nagrinėjamos po vieną; išsamus jų įvertinimas bus pateiktas raštu.

VIII. PAVIRŠINIAI VANDENYS, PAVIRŠINĖS NUOTEKOS IR MELIORACIJOS

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Paviršinių nuotekų ir melioracijos klausimai aptarti bendrai. Pirmininkė nurodė, kad metinis nuotekų kiekis nesusidaro vienu metu ir planuojami telkiniai, rengėjų vertinimu, jį galės akumuliuoti; pabrėžta, kad užterštos nuotekos į aplinką nepateks. Dalis melioracijos ir vandens balanso klausimų atskirai neišskirti. Atskiros šiame skyriuje pateiktos pastabos susirinkimo metu nebuvo nagrinėjamos po vieną; išsamus jų įvertinimas bus pateiktas raštu.

IX. MĖŠLO IR SRUTŲ TVARKYMAS

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Mėšlo ir srutų tvarkymo klausimai pasiūlymų aptarimo metu apžvelgti bendrai. Pirmininkė nurodė, kad mėšlo ir srutų kiekiai Ataskaitoje apskaičiuoti, o jų tvarkymas numatytas laikantis taikomų reikalavimų. Atskiros šiame skyriuje pateiktos pastabos susirinkimo metu nebuvo nagrinėjamos po vieną; išsamus jų įvertinimas bus pateiktas raštu.

X. KUMULIACINIS POVEIKIS

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Pirmininkė nurodė, kad poveikio veiksniai vertinti kompleksiskai, tačiau vieno bendro rodiklio kvapams, oro taršai, triukšmui ir kitiems veiksniams sumuoti nėra, todėl jie vertinami atskirai. Atskiros šiame skyriuje pateiktos pastabos susirinkimo metu nebuvo nagrinėjamos po vieną; išsamus jų įvertinimas bus pateiktas raštu.

XI. GRETIMŲ SKLYPŲ IR GYVENAMŲJŲ NAMŲ VERTINIMAS

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Poveikio konkreitiems namams klausimas aptartas nurodant, kad vertinta artimiausia gyvenamoji aplinka. Atskiros šiame skyriuje pateiktos pastabos susirinkimo metu nebuvo nagrinėjamos po vieną; išsamus jų įvertinimas bus pateiktas raštu.

XII. ISTORINĖ TARŠA

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Istorinės taršos klausimas susirinkime buvo paminėtas, tačiau atskiros šio skyriaus pastabos išsamiai nenagrinėtos. Pirmininkė nurodė, kad išsamus jų įvertinimas bus pateiktas raštu.

XIII. MONITORINGO IR RIZIKOS VALDYMO PRIEMONĖS

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: paaiškinta, kad monitoringas yra papildoma kontrolės priemonė, paminėti monitoringo grežiniai, o jų konkretus skaičius ir vietos priskirti vėlesniam detalizavimui. Dalis rizikos valdymo ir palyginamojo monitoringo klausimų atskirai neišskirti ir palikti rašytiniam atsakymui. Atskiros šiame skyriuje pateiktos pastabos susirinkimo metu nebuvo nagrinėjamos po vieną; išsamus jų įvertinimas bus pateiktas raštu.

XIV. KITI METODINIAI IR PROCESINIAI TRŪKUMAI

Bendras šio skyriaus aptarimas susirinkime: Procesiniai klausimai aptarti aiškinant PAV atrankos ir PVSV procedūrų atskirumą bei eiliškumą, modeliavimo duomenų patikrinimo galimybes ir vykstančio teismo proceso klausimą. Pirmininkė nurodė tuo metu nematanti pagrindo stabdyti PVSV procedūrą ir pažymėjo, kad išsami informacija apie teismo proceso situaciją jai tuo metu nebuvo žinoma. Taip pat paaiškinta, kad PAV atranka ir PVSV yra skirtingos procedūros, todėl jų dokumentų turinys nėra tapatus. Baigiant pasiūlymų aptarimą pakartota, kad į visas rašte pateiktas pastabas bus išsamiai atsakyta raštu.

Dalyvių pasisakymai, klausimai, atsakymai ir replikos

Baigus iki susirinkimo gautų suinteresuotos visuomenės pasiūlymų aptarimą ir jų įvertinimą, pirmininkė pakvietė susirinkimo dalyvius teikti žodinius klausimus, pastabas ir pasisakymus, prašydama prieš pasisakant prisistatyti ir kalbėti po vieną. Toliau chronologine tvarka pateikiama susirinkimo diskusijos eiga, dalyvių klausimai, pasisakymai, atsakymai ir reikšmingos replikos.

Pasisakymas/klausimas. Advokatas [redaguota] atstovaujantis šalia planuojamos ūkinės veiklos esančio objekto/gyventojo interesams. Prisistatė kaip advokatas, pateikęs didelės apimties, jo

teigimu, apie 60 lapų, rašytines pastabas ir atstovaujantis šalia planuojamos ūkinės veiklos esančio objekto/gyventojų interesams. Advokatas nurodė, kad jam labiausiai užkliūna oro ir kvapų tarša, taip pat ir transportas bei triukšmas, prie kurių advokato teigimu bus prieita vėliau. Paklausė, ar oro taršos ir kvapų vertinime vadovautasi tik tais moksliniais šaltiniais, straipsniais ir metodikomis, kurie nurodyti PVSV ataskaitoje ir jos yra pateiktos Ataskaitos išnašose, ar buvo naudoti ir kiti šaltiniai. Jei naudoti kiti šaltiniai, paprašė juos konkrečiai įvardyti.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Paašškino, kad vertinimui naudoti šaltiniai ir metodikos yra nurodyti Ataskaitoje ir jos išnašose.

Klausimas. Advokatas [redaguota] Perėjo prie probiotikų efektyvumo klausimo. Nurodė, kad Ataskaitoje probiotikams priskiriamas amoniako ir kvapų emisijų mažinimo efektyvumas, tačiau jo peržiūrėtame, Ataskaitoje cituojamame šaltinyje, jis nerado teiginio, pagrindžiančio Ataskaitoje nurodytą 50% efektyvumo dydį. Paprašė tiksliai nurodyti šaltinį ir paašškinti, kuo pasirinktas efektyvumas yra moksliskai pagrįstas ir reprezentatyvus konkrečiai planuojamai veiklai.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Nurodė, kad Ataskaitos rengėjai konsultavosi su probiotikų gamintojais, kurie atlieka tyrimus ūkiuose, taip pat ir Lietuvoje. Pažadėjo pateikti konkretų šaltinį. Paašškino, kad modeliavime nebuvo pasirinktos didžiausios nurodomos efektyvumo reikšmės, o taikyta žemesnė efektyvumo reikšmė.

Klausimas. Advokatas [redaguota] Advokatas papildomai paklausė, ar nurodytas straipsnis/informacijos šaltinis yra recenzuotas mokslinis tyrimas ir kuo jame pateikiami duomenys pagrįsti.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Ž. J. Kubilius atsakė, kad ši klausimą pasitikslins.

Klausimas. Advokatas [redaguota] Nurodė, kad jo nagrinėtoje mokslinėje literatūroje, būtent VDU, probiotikų veiksmingumas siejamas su maždaug optimalia 23–25 °C ar aukštesne temperatūra, o Ataskaitoje kartu numatytas optimalaus mikroklimato palaikymas ir tvarto neįkaitinimas. Klausė, kaip tarpusavyje suderinamas temperatūros mažinimas ir probiotikų veiksmingumas, jeigu žemesnėje temperatūroje jų poveikis mažėja. Advokatas suabejojo šių naudojamų priemonių suderinamumu.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Paašškino, kad būtent dėl šios priežasties modeliavime nebuvo taikomos didžiausios probiotikų efektyvumo reikšmės, nors taip daryti būtų galima, o pasirinktos žemesnės reikšmės.

Klausimas. Advokatas [redaguota] Klausė dėl Ataskaitoje taikomo 20 proc. efektyvumo, siejamo su optimalaus mikroklimato palaikymu tvartuose. Remdamasis UNECE gairių 67 pastraipa, nurodė, kad jose priemonės efektyvumas siejamas su konkrečiomis techninėmis sąlygomis, įskaitant stogo izoliaciją ir automatiškai valdomą natūralią ventiliaciją. Paklausė, ar būtent tokie techniniai sprendiniai, kurie numatyti minimose UNECE gairėse, bus įrengti planuojamuose tvartuose ir ar jie bus aiškiai numatyti Ataskaitoje.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Nurodė, kad į šią pastabą bus atsakyta raštu ir jeigu reikalinga, informacija bus patikslinta. Pakvietė advokatą pateikti kitą klausimą.

Klausimas. Advokatas [redaguota] Klausė dėl papildomai taikomo 35 proc. efektyvumo, siejamo su greitu šlapimo ir srutų pašalinimu. Nurodė, kad jo minimame šaltinyje, UNECE gairėse, toks efektyvumas siejamas su konkrečiais technologiniais sprendiniais – grindų, skreperių ir šlapimo nutekėjimo sistema – ir paklausė, ar ŽŪB „Valavičiai“ komplekse bus įrengta būtent šaltinyje UNECE gairių 66 pastraipoje ir iš jo išplaukiančiuose šaltiniuose, aprašyta technologija.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovai Žygimantas Juozas Kubilius ir Lina Anisimovaitė. Paašškino, kad šaltinyje pateikiamas priemonės efektyvumo intervalas ir atliekant vertinimą pasirenkama šiame intervale esanti efektyvumo reikšmė ir kad į klausimą bus išsamiai atsakyta raštu.

Klausimas ir replika. Advokatas [redacted] Advokatas nurodė, kad jo minimame šaltinyje, UNECE gairėse, pateikiamas tam tikras priemonės efektyvumo intervalas, t.y. nuo 25 iki 46 proc., ir klausė, kodėl konkrečiam ūkiui pasirinkta 35 proc. reikšmė, o ne mažiausia intervale nurodyta reikšmė.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Paašškino, kad atliekant vertinimą yra palikta galimybė rinktis priemonių efektyvumo vertes nurodomas priemonių efektyvumo intervale.

Replika. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Pakomentavo, kad ne dokumentų rengėjas turi rinktis taršos mažinimo priemonių efektyvumo vertes, o Atsakingos institucijos.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Į pateiktą suinteresuotos visuomenės atstovo pasisakymą, atsakė, kad dokumentų rengėjas parengia Ataskaitą, pateikia joje informaciją, o sprendimą priima Atsakinga institucija, kuri turi visus reikiamus įrankius pateikiamai informacijai patikrinti.

Pasisakymas. Advokatas [redacted] Advokatas pakartojo, kad Ataskaitoje remiamasi konkrečiomis metodikomis, todėl, jo nuomone, turi būti pagrįsta, kodėl pasirinktos būtent tokios konkrečios efektyvumo reikšmės.

Pasisakymas/klausimas. Advokatas [redacted] Nurodė, kad kvapą sudaro ne tik amoniakas, bet ir sieros junginiai, lakiosios riebalų rūgštys, fenoliai, indolas bei kitos medžiagos. Paklausė, koku moksliniu ir metodiniu pagrindu amoniako emisijos sumažinimo koeficientas santykiu 1:1 pritaikomas ir kvapo emisijos sumažinimui. Pabrėžė, kad amoniakas yra oro teršalas, o kvapas – atskiras poveikio veiksnys, todėl abejojo tokio tiesioginio prilyginimo pagrįstumu.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Nurodė, kad, rengėjo vertinimu, amoniakas sudaro daugiau kaip 90 proc. aptariamų medžiagų kiekio.

Pasisakymas. Lietuvos ūkininkų sąjungos [redacted] Papildė, kad kvapą skleidžia ne tik mėšlas ir jame esančios medžiagos, bet ir silosas bei kiti pašarai.

Klausimas. Advokatas [redacted] Klausė dėl Ataskaitoje taikomų kraikinio mėšlo uždengimo ir skysto mėšlo/srutų rezervuarų uždengimo priemonių efektyvumo. Nurodė, kad Ataskaitoje cituojamame Kentukio tyrime, jo vertinimu, buvo nagrinėjamos kitokios nei planuojamame ŽŪB „Valavičiai“ ūkyje sąlygos – skystas kiaulių mėšlas, kurio saugyklos paviršius buvo dengiamas šiaudais, o ne kraikinis galvijų mėšlas ar galvijų srutos. Todėl klausė, koku pagrindu šio tyrimo rezultatai pritaikyti konkrečiai planuojamai veiklai ir kuo pagrįsta modeliavime kraikinio mėšlo uždengimui taikyta 80 proc. efektyvumo reikšmė. Taip pat atkreipė dėmesį, kad skysto mėšlo/srutų rezervuarų uždengimui Ataskaitoje taikoma 90 proc. efektyvumo reikšmė, nors, jo teigimu, tame pačiame tyrime pirmaisiais metais nustatytas apie 90 proc. efektyvumas vėliau, per dvejus tyrimo metus, sumažėjo iki 48 proc. Klausė, kodėl pasirinkta būtent 90 proc. reikšmė, kuo pagrįstas šio tyrimo rezultatų pritaikymas ŽŪB „Valavičiai“ veiklai ir kodėl nebuvo remtasi kitu, planuojamos veiklos sąlygas geriau atitinkančiu tyrimu.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovai Žygimantas Juozas Kubilius ir Lina Anisimovaitė. Paašškino, kad pasirinkta reikšmė buvo grindžiama šaltinyje pateiktais matavimų duomenimis. Nurodė, kad prirėikus gali būti pateiktas ir kitas šaltinis. Pirmininkė papildė, kad atitinkami šaltiniai ir pagrindimas bus pateikti atsakant į rašytines pastabas.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas paklausė, ar vertintas vandenilio sulfidas ir kokia jo emisija/koncentracija.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Paašškino, kad pagrindinė taikyta metodika šio teršalo emisijos duomenų nepateikia. Advokatui pasitikslinus, atsakyta, kad jis nevertintas dėl to, jog taikytoje metodikoje tokie duomenys nepateikiami.

Pasisakymas/klausimas. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Pateikė palyginimą, kad į patalpą atnešus kibirą srutų kvapas pasklistų po visą patalpą, o ne tik viena kryptimi.

Tuo remdamasis abejojo, ar modeliavimo schemose parodyta kvapo sklaida pakankamai atspindi realų jo plitimą ir skirtingų vėjo kryptių poveikį aplinkiniams gyventojams.

Diskusija/replikos. Vyko kelios tarpusavyje persidengiančios replikos dėl vėjo krypties ir kvapo sklaidimo. Taip pat jie teigė gyvenantys vietoje ir žino kuo kvepia nuo vykdomos veiklos.

Pasisakymas/klausimai. Advokatas [redacted] Iškėlė praktinius rezervuaro eksploatavimo klausimus: kaip fiziškai bus įrengta rezervuaro danga; kur bus srutų įtekėjimo vieta; ar srutos bus tiekiamos po dangą; kaip rezervuaras bus pildomas ir maišomas; kaip vyks išsiurbimas; ar šių operacijų metu danga bus atidaroma; kiek laiko ir kokia rezervuaro dalis galėtų būti atvira bei kaip tokios operacijos įvertintos kvapų ir oro taršos modeliavime.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovai Žygimantas Juozas Kubilius ir Lina Anisimovaitė. Paaiškino, kad dalis advokato nurodytų procesų yra susiję su mėšlo / srutų išvežimo operacijomis ir yra trumpalaikiai. Ž. J. Kubilius nurodė, kad, rengėjo vertinimu, atskiras mėšlo išvežimo iš kaupimo įrenginių laikotarpio taršos vertinimas teisės aktuose nėra reglamentuotas.

Klausimas ir replika. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Pakomentavo, kad planuojami rezervuarai yra permaži, į juos netilps visas susidarysiantis mėšlas, todėl mėšlo perteklius bus išvežamas. Suinteresuotos visuomenės atstovas darė prielaidą, kad išvežimas bus vykdomas kas dieną. Dalyviai diskutavo dėl mėšlo/srutų išvežimo ir klausė, ar išvežimo metu planuojama sistema realiai išliks uždara.

Atsakymas/paaiškinimas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis ir UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. M. Impolis paprašė atskirti dabar naudojamą sistemą nuo planuojamos ir nurodė, kad planuojamoje sistemoje procesai bus vykdomi uždaru būdu. Pirmininkė paprašė dalyvių kalbėti po vieną ir paaiškino, kad planuojamoje sistemoje mėšlas ir srutos bus tvarkomi maksimaliai uždaru būdu. Nurodė, kad uždara cisterna bus prijungiama prie sistemos, medžiaga išsiurbiama ir išvežama uždaru būdu. Į rezervuarą skystas mėšlas, plovimo nuotekos ir skreperiais pašalinta medžiaga bus pumpuojami uždara sistema iš apačios. Paaiškino, kad projektu siekiama atsakyti dabartinio atviro pylimo per rezervuaro viršų.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas pasitiksino, ar Ataskaitoje numatytas maksimalus vienu metu atidengtas pašarų tranšėjos plotas yra 50 m².

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Pirmininkė atsakė, kad 50 m² nurodomas kaip maksimali riba, o realiai atidengtas plotas gali būti mažesnis ir priklausys nuo pašarų paėmimo poreikio.

Pasisakymas/klausimas. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redacted] Nurodė, kad, jo nuomone, problemos kyla dėl didelės gamybos koncentravimo vienoje vietoje. Paklausė, ar komplekso plėtrai nebuvo svarstyta kita vieta, nes pagal pristatytą schemą didelė dalis komplekso bus statoma naujai arba iš esmės atnaujinama. Siūlė svarstyti kitą teritoriją, kad papildomas poveikis nebūtų sukeltas žmonėms, kurie šioje vietoje gyvena daug metų. Nurodė, kad mėšlas ir srutos skleidžia kvapą, ir pasiūlė, vykdant tokio masto investicijas, kartu įrengti biodujų jėgainę, kuri, jo nuomone, padėtų spręsti kvapų problemą. Paminėjo matęs tokius sprendimus Vokietijoje ir savo ilgametę patirtį žemės ūkyje. Išreiškė susirūpinimą dėl sunkiojo transporto ir jo keliamos vibracijos. Nurodė, kad sunkios priekabos ir galingi traktoriai, važiuodami per gyvenvietę, sukels papildomą vibraciją ir nepatogumų gyventojams, o pašarų reikės atvežti dideliais kiekiais. Vaizdingai pasakė, kad nuo vibracijos žmonėms „nuo stalų nulakstys lėkštės“. Kitiškai reagavo į pristatytus paaiškinimus ir pasakė: „Mes ne maži vaikai ir pasakų nepasakokit.“ Pabrėžė, kad vietos gyventojai supranta žemės ūkio ir gamybinius procesus ir jų keliamos problemos turi būti vertinamos rimtai.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė, planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Pirmininkė nurodė, kad [redacted] pasisakyme buvo ir klausimų, ir pasiūlymų. Paaiškino, kad dėl alternatyvios veiklos vietos pati atsakyti negali, todėl paprašė pasisakyti planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus atstovą. ŽŪB

„Valavičiai“ vadovas nurodė, kad kitos veiklos vietos buvo svarstytos, tačiau įsigijus esamą ūkį buvo prišimti įsipareigojimai vietos žmonėms tęsti jo veiklą, neleisti teritorijai likti apleistai ir išlaikyti su veikla susijusias darbo vietas. Taip pat nurodė, kad biodujų/bioenergetikos sprendinių įgyvendinimo galimybė yra svarstoma ateityje.

Pasisakymas/klausimas. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redaguota] Tarybos narys nurodė esamos ir planuojamos teritorijos plotus – 11,4 ha ir 13,5 ha – ir klausė dėl siūlomos SAZ ploto bei normatyvinio 500 m atstumo. Pabrėžė, kad kvapas, priklausomai nuo vėjo krypties, gali sklisti į skirtingas puses, todėl, jo nuomone, 500 m zona turėtų būti vertinama aplink visą veiklos teritoriją. Taip pat kėlė klausimą dėl maždaug 12 tūkst. m³ sрутų išvežimo per šešių mėnesių laikotarpį ir su tuo susijusių transporto srautų. Diskusijos metu klausė dėl planuojamų transporto maršrutų, žvyrkelio, Jotvingių gatvės, jos teisinio statuso ir servituto. Tarybos narys teigė, kad Jotvingių gatve naudojasi joje gyvenantis gyventojas, ir klausė, kaip šia gatve bus organizuojamas sunkiojo transporto eismas bei išvažiavimas iš teritorijos. Taip pat nurodė, kad, jo žiniomis, gatvė priklauso Marijampolės savivaldybei, tačiau šiuo metu veiklos vykdytojas yra pastatęs eismą ribojantį kelio ženklą. Tarybos narys taip pat pažymėjo, kad pašarus reikės suvežti iš skirtingų laukų, todėl transporto srautas, jo vertinimu, bus didelis. Teigė, kad pavieniai ūkininkai tokio transporto intensyvumo nesukuria, ir pakartojo nuomonę, kad naujam kompleksui būtų buvę tikslingiau ieškoti kito sklypo.

Atsakymas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Paaiškino numatomą transporto judėjimo kryptį. Nurodė, kad transportas judės žvyrkeliu į dešinę, automagistralės kryptimi. Dėl eismą ribojančio kelio ženklo vadovas paaiškino, kad tam turi leidimą.

Klausimas. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redaguota] Tarybos narys iškėlė klausimą, kodėl veiklos vykdytojas nesuorganizuoja norintiems gyventojams išvykos į Radviliškio rajone jau veikiančių moderniai įrengtą galvių ūkį, kuriame būtų galima praktiškai pamatyti, kaip atrodo ir veikia modernus galvių ūkis.

Atsakymas/paaiškinimas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Vadovas nurodė, kad tokį pasiūlymą kai kuriems gyventojams jau buvo pateikęs. Susirinkimo metu M. Impolis pakartojo, kad norintiems dalyviams galima suorganizuoti išvyką į Radviliškio rajone veikiančių modernų galvių ūkį ir jį apžiūrėti. Taip pat teigė, kad dalis susirinkusiųjų planuojamą ūkį įsivaizduoja pagal senų fermų pavyzdį, kur karvės buvo laikomos pririštos, ir retoriškai klausė, ar kas nors mano, kad bendrovė siekia bloginti gyvulių laikymo sąlygas.

Replikos. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redaguota] Suinteresuotos visuomenės atstovas į M. Impolio pasisakymą sureagavo fraze: „Karvių negalima, o žmones galima kankinti.“

Pasisakymas. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redaguota] Nurodė turintis ilgametę žemės ūkio/zootechnikos patirtį ir kritikavo jo matytą dabartinę gyvulių laikymo situaciją komplekse.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Pirmininkė grįžo prie anksčiau tarybos nario iškeltos SAZ klausimo ir paaiškino, kad 500 m atstumu nustatoma zona būtų normatyvinė SAZ, tačiau teisės aktai numato galimybę SAZ ribas tikslinti atliekant PVSV. Pažymėjo, kad siūlomos SAZ ribos patvirtinimas nėra garantuojamas, nes galutinį sprendimą dėl jos priima Nacionalinis visuomenės sveikatos centras.

Pasisakymas/klausimas. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redaguota] Suinteresuotos visuomenės atstovas tuo metu kėlė klausimus dėl servituto, kadastrinių matavimų, kelio naudojimo ir galimybės dėl važiavimo kreiptis į policiją.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Nurodė, kad šio kelio gatvės servituto klausimas yra nesusijęs su šio projekto esme.

Pasisakymas/klausimas. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redaguota] Teiravosi, ką veiklos vystytojas planuoja suteikti vietos bendruomenei, kad būtų pagerintos vietos gyventojų gyvenimo sąlygos?

Atsakymas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Vadovas nurodė, kad bendrovė skiria lėšų keliams/vietos infrastruktūrai tvarkyti ir ketina tai daryti toliau. Taip pat bus prisidedama prie kaimo švenčių rėmimo. Vadovas paminėjo, kad jau dabar kiekvienais metais bendrovė apie 10 000 eur išleidžia vietos vandentiekio tvarkymo darbams.

Diskusija. [redacted] replikavo, kad dėl intensyvesnio išvežimo keliai bus gadinami. Į tai vadovo buvo atsakyta, kad keliai bus tvarkomi.

Diskusija. Vyko diskusija dėl kelyje esančio 15 t ribojimo ženklo ir galimybės šiuo keliu važiuoti sunkiasvoriam transportui. Suinteresuotos visuomenės atstovas klausė, ar ženklas bus nuimtas, ir teigė, kad esant tokiam ribojimui sunkiasvoris transportas važiuoti negali. Kiti diskusijos dalyviai šiam teiginiui oponavo.

Klausimas. Advokatas [redacted] Paklausė, ar triukšmo ir transporto skaičiavimuose buvo įvertintas visas planuojamos veiklos generuojamas transportas, ar tik srutų pertekliaus išvežimo transportas.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovas Nedas Laurinavičius. Atsakydamas paaiškino skysto mėšlo/srutų išvežimo transporto srauto apskaičiavimą: skaičiavimuose remtasi maždaug 12 tūkst. m³ per šešių mėnesių laikotarpį išvežamu kiekiu ir 25–30 m³ talpos cisternomis, pagal tai nustatant vidutinį reisų skaičių.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas pasitiksino, ar vienu reisų laikomas tik vienas važiavimas, ar modeliavime įvertinamas tiek transporto priemonės atvykimas, tiek išvykimas.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovas Nedas Laurinavičius. Triukšmo specialistas atsakė, kad modeliavime reisas yra vertinamas vienos transporto priemonės atvažiavimas ir išvažiavimas, įvertintos abi judėjimo kryptys.

Klausimas. Advokatas [redacted] Nurodė, kad Ataskaitos lentelėje pateikti transporto skaičiai, jo vertinimu, nesutampa su susirinkimo metu nurodytais skaičiais, ir paprašė šį neatitikimą patikrinti.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovas Nedas Laurinavičius. Nurodė, kad Ataskaitoje pateikti duomenys bus papildomai patikrinti ir patikslinti.

Klausimas. Advokatas [redacted] Paklausė ŽŪB „Valavičiai“ vadovo, ar yra sudaryta bent preliminarinė sutartis dėl srutų išvežimo/perdavimo kitam ūkio subjektui ir ar buvo patikrinta, kad šis subjektas turi pakankamus pajėgumus priimti planuojamą perduoti srutų kiekį.

Atsakymas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Nurodė, kad šiuo metu tokia sutartis nėra sudaryta ir kad ją planuojama sudaryti su jo įvardyta „Suvalkijos“ ŽŪB.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas paklausė, ar mėšlo siurblinės, transporteriai, siurbLIAI ir slėginiai vamzdynai buvo įvertinti kaip triukšmo šaltiniai.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovas Nedas Laurinavičius. Triukšmo specialistas atsakė, kad planuojamų pastatų technologinei įrangai vertinime priimta 90 dBA reikšmė, taikant blogiausio scenarijaus principą, o pastatų „sandwich“ tipo konstrukcijos vertintos kaip garsą slopinančios. Paaiškinta, kad vertinta suminė ūkio ir transporto akustinė situacija.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas paklausė, kodėl kvapų ir oro taršos modeliavimo receptorių tinklo žingsnis pasirinktas 50 m, o ne, pavyzdžiui, 10 ar 20 m, ir kodėl nėra atskiros receptoriaus ties jo atstovaujamo asmens gyvenamąja aplinka.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Ž. J. Kubilius paaiškino, kad be reguliaraus receptorių tinklo modelyje papildomai įvesti receptoriai ties gyvenamąja aplinka.

Klausimas. Advokatas [redacted] grįžo prie pirminių modeliavimo duomenų ir modeliavimo projektinių failų pateikimo klausimo. Nurodė, kad šį klausimą jau buvo iškėlęs rašytinėse pastabose ir

teismo procese dėl PAV atrankos. [redacted] teigė, kad teismas yra įpareigojęs pateikti pirminę informaciją, tačiau, jo teigimu, ji nėra pateikiama. Klausė, dėl kokių priežasčių pirminiai modeliavimo failai negali būti pateikti visuomenei, ir nurodė, kad galimybė juos patikrinti padidintų pasitikėjimą Ataskaitos rezultatais. Pasisakymo metu retoriškai suabejojo, ar failuose nėra informacijos, kurios nenorima atskleisti.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė, atsakydama į advokato teiginius dėl nepateikiamų pirminių duomenų, nurodė, kad iki šiol Ataskaitos rengėjas nebuvo gavęs prašymo pateikti papildomus su projektu susijusius duomenis. Taip pat pažymėjo, kad neturi informacijos apie advokato minimus pradėtus teisinius procesus.

Patikslinimas. Advokatas [redacted] Patikslino, kad ankstesnis jo teiginys dėl nepateikiamų pirminių modeliavimo duomenų buvo skirtas ne Ataskaitos rengėjui UAB „Infraplanas“, o planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui ŽŪB „Valavičiai“.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas nurodė, kad pirminių modeliavimo duomenų pateikimo klausimas jau įtrauktas į rašytinius pasiūlymus, ir paklausė, ar kartu su rašytiniu atsakymu į pasiūlymus galėtų būti pateikti ir pirminiai duomenys.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Pirmininkė atsakė, kad į šį klausimą bus atsakyta raštu.

Pasisakymas/klausimai. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Nurodė vykdančią kaimo turizmo veiklą netoli planuojamo komplekso. Paaiškino, kad sodyboje teikiamos apgyvendinimo/nakvynės paslaugos, todėl jos veikla yra jautri kvapams, transportui ir kitiems aplinkos kokybės pokyčiams. Klausė, kodėl jo vykdoma kaimo turizmo veikla Ataskaitoje nėra atskirai paminėta, kaip planuojama plėtra galėtų ją paveikti ir ar vertinant kvapų poveikį atsižvelgta į vyraujančias vėjo kryptis sodybos link. Buvo paprašyta parodyti, SAZ žemėlapi. Nurodė, kad jo minima sodyba yra už 300 metrų.

Klausimas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Pasitiksino, ar dalyvis pageidauja, kad jo vykdoma veikla/sodyba Ataskaitoje būtų atskirai paminėta ir įvertinta.

Pasisakymas/klausimai. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Paaiškino, kad jam svarbu ne vien formalus veiklos paminėjimas Ataskaitoje, bet suprasti, kaip planuojama veikla paveiks jo verslą, ar dėl kvapų ir kitų poveikių nereikės nutraukti veiklos ir kokios poveikio mažinimo priemonės galėtų būti numatytos.

Atsakymas/paaiškinimas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Bendrovės vadovas pakomentavo, kad įgyvendinus planuojamus sprendinius kvapų poveikis, jo vertinimu, bus mažesnis negu esamoje situacijoje.

Pasisakymas. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Kaimo turizmo veiklą vykdančias dalyvis šiuo teiginiu suabejojo.

Pasisakymas/klausimai. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Tęsė pasisakymą apie kvapus, sunkiojo transporto srautus ir esamą prastą kelio būklę. Nurodė, kad, jo vertinimu, planuojamos veiklos transporto srautas gali būti didelis, todėl kelio būklė gali dar labiau blogėti. Taip pat kėlė klausimą dėl atstumų iki jo sodybos ir kitų gyvenamųjų vietų.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Paaiškino, kad šiai veiklai normatyvinė SAZ būtų formuojama pagal 500 m atstumą, tačiau atliekant PVSV SAZ ribos yra tikslinamos pagal konkretaus poveikio vertinimo rezultatus, todėl kaimo turizmo sodyba nebūtina patektų į siūlomą SAZ.

Pasisakymas/klausimai. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redacted] Klausė, kokie konkretūs sprendimai numatyti dėl planuojamos veiklos transporto ir jo poveikio keliui bei kaimo turizmo veiklai. Teigė, kad, jo skaičiavimu, transporto priemonių gali būti labai daug. Pakartojo, kad planuojama veikla gali tiesiogiai paveikti jo kaimo turizmo verslą, ir išreiškė nuomonę, kad jo interesams vertinime

skiriama nepakankamai dėmesio. Pabrėžė, kad kaimo turizmo veikla yra jautri aplinkos kokybei ir jam svarbu suprasti, ar dėl kvapų, transporto ir kitų poveikių sodyba galės toliau veikti. Taip pat suinteresuotos visuomenės atstovas piktinosi, kad buvo nepakankama informacijos sklaida apie planuojamą projektą. Piktinos, kad nebuvo informuotas asmeniškai apie vykstantį pristatymą. Turizmo veiklos vystytojas, pasisakė, kad su savimi turi parengęs pasiūlymų raštą ir nori jį pateikti Ataskaitos rengėjams.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Susirinkimo pirmininkė priėmė pasiūlymų raštą ir informavo, kad jis bus užregistruotas ir į jį bus atsakyta raštu. Taip pat pirmininkė dar kartą paaiškino, kokiomis priemonėmis visuomenė buvo informuota apie viešą susirinkimą.

Klausimas. Suinteresuotos visuomenės atstovas. Neprisistatęs susirinkimo dalyvis paklausė, kodėl šis susirinkimas organizuojamas tik praėjus tam tikram laikui po 2026 m. liepos 2 d. Aplinkos apsaugos agentūros atrankos išvados.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Pirmininkė paaiškino, kad PAV atrankos ir PVSV procedūros yra atskiros. Nurodė, kad nagrinėjamu atveju PVSV procedūra pradėta užbaigus atrankos dėl PAV procedūrą ir kad, jos paaiškinimu, šios procedūros buvo vykdomos nuosekliai.

Pasisakymas/klausimai. Suinteresuotos visuomenės atstovė [redaguota] Pristatė gyvenantis Dainavos gatvėje ir nurodė, kad pro jų gyvenamąją vietą jau dabar vyksta su ūkine veikla susijęs sunkiojo transporto eismas ir vežamas mėšlas. Teigė, kad dėl transporto kyla daug dulkių, blogėja kelio būklė ir gyventojams tenka nuolat gyventi dulkėtoje aplinkoje.

Replika/klausimas. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redaguota] Įsiterpė pabrėždamas, kad papildomas planuojamos veiklos transportas taip pat važiuos jo nurodomu keliu/kryptimi.

Klausimas. Suinteresuotos visuomenės atstovas. Pasitiksino, ar [redaguota] nurodomas transporto ir dulkių poveikis Ataskaitoje yra įvertintas.

Pasisakymas/klausimai. Suinteresuotos visuomenės atstovė [redaguota] Kitiškai pasakė, kad rengėjai, „kabinetuose sėdėdami“, patys nepatiria sąlygų, kuriomis gyvena ir kvėpuoja kaimo gyventojai. Išreiškė nuomonę, kad vertinant modeliais nepakankamai atsižvelgiama į realią vietos gyventojų patirtį.

Replika. Suinteresuotos visuomenės atstovas [redaguota] Teigė, kad taikoma metodika, jo nuomone, neįvertina visuomenės nepritrimo ir reakcijos į planuojamą veiklą, ir kėlė klausimą, kaip tokios aplinkybės vertinamos nustatant SAZ.

Klausimas. Advokatas [redaguota] Nurodė pateiksiantis paskutinį esminį klausimą, o į kitus rašytinėse pastabose išdėstytus klausimus lauksiantis atsakymų raštu. Paklausė, kaip apskaičiuojamas bendras taršos mažinimo efektas, kai Ataskaitoje atskiroms priemonėms nurodomi 20, 35, 50, 80 ir 90 proc. efektyvumai: ar šie procentai sudedami, ar taikomi kitu principu, ir kaip iš to gaunama maždaug 3 kvapo vienetų modeliavimas reikšmė. Pabrėžė, kad modeliavimo rezultatas priklauso nuo į modelį įvestų priemonių efektyvumo, todėl, jo nuomone, pirmiausia turi būti tinkamai pagrįsta, kad tokie efektyvumai realiai bus pasiekti.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ atstovas Žygimantas Juozas Kubilius. Paaiškino, kad maždaug 3 kvapo vienetų reikšmė yra modeliavimo rezultatas, o atskirų taršos mažinimo priemonių efektyvumo procentai nėra aritmetiškai sudedami. Pateikė pavyzdį, kad pritaikius 50 proc. sumažinimą, kitas 50 proc. sumažinimas būtų taikomas jau likusiam emisijos kiekiui, o ne pridedamas prie pirmojo taip, kad bendras sumažinimas sudarytų 100 proc.

Klausimas. Advokatas [redaguota] Kreipėsi į ŽŪB „Valavičiai“ vadovą ir nurodė, kad, jo nuomone, investuojant į tokio masto projektą turėtų būti užtikrinta, jog poveikio vertinimo dokumentus rengtų specialistai, galintys pateikti moksliskai pagrįstą ir visuomenei įtikinamą vertinimą. Ragino

įvertinti pateiktas pastabas ir pateikti pirminius modeliavimo duomenis, kad atliktus skaičiavimus būtų galima patikrinti.

Diskusija. Advokatas [redacted] **ir Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis.** Advokatas dar kartą pareikalavo pateikti pirminius modeliavimo duomenis ir teigė, kad, jo žiniomis, jie nepateikiami net teismo procese. M. Impulis pasiūlė galimybę parodyti modernų ūkį/planuojamus sprendinius. Advokatas atsakė, kad pirmiausia turėtų būti pateikta informacija, kurios, jo teigimu, yra pareikalavęs teismas.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas paklausė, kada Ataskaita ir visuomenės informavimo dokumentai bus teikiami NVSC ir kaip bus vykdoma procedūra, jeigu Ataskaitos rengėjai su dalimi visuomenės pastabų nesutiks.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Pirmininkė paaiškino, kad NVSC bus pateikta Ataskaita kartu su visuomenės pasiūlymais ir jų įvertinimu. Taip pat priminė, kad visuomenė dar 10 darbo dienų po susirinkimo gali teikti pasiūlymus dėl Ataskaitos.

Klausimas. Advokatas [redacted] Advokatas papildomai paklausė apie susirinkimo protokolo parengimą ir pastabų dėl jo teikimą.

Atsakymas/paaiškinimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Paaiškino, kad susirinkimo protokolas bus parengtas per 5 darbo dienas ir paskelbtas UAB „Infraplanas“ interneto svetainėje. Informavo, kad visuomenė per 3 darbo dienas nuo protokolo pateikimo visuomenei susipažinti dienos galės pateikti pastabas dėl protokolo. Nurodė, kad gautos pastabos bus įvertintos, o su protokolu ir kitais visuomenės informavimo dokumentais susijusi medžiaga bus pateikta NVSC. Taip pat priminė, kad iki susirinkimo buvo gauti du rašytiniai visuomenės pasiūlymai, o susirinkimo metu pateiktas dar vienas – trečias – rašytinis pasiūlymas; visi pasiūlymai bus įvertinti ir į juos bus atsakyta raštu.

Pasisakymas. Suinteresuotos visuomenės atstovė [redacted] Nurodė gyvenanti šiame kaime ir paklausė, kiek metų dabartinis veiklos vykdytojas valdo/vykdo veiklą ūkyje. Teigė, kad per maždaug 2,5 metų laikotarpį gyventojai, jos vertinimu, nepajuto žadamo pagerėjimo: „gyventojai dulkes ryja“, jaučia kvapus. Todėl suabejojo pažadais, kad po plėtros ūkis taps modernus ir jo poveikis sumažės. Klausė, kiek gyventojai gali pasitikėti tokiais pažadais, jei iki šiol, jos vertinimu, realių teigiamų pokyčių nepajuto.

Atsakymas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Vadovas atsakė, kad stengsis pateisinti lūkesčius.

Diskusija/replikos. Po [redacted] pasisakymo vyko trumpa kelių dalyvių tarpusavyje persidengianti diskusija dėl darbo vietų ir darbuotojų skaičiaus.

Pasisakymas. Suinteresuotos visuomenės atstovė [redacted] Nurodė, kad netoliese vykdoma ne tik komercinė, bet ir kultūrinė bei edukacinė veikla: organizuojamos edukacijos mokiniams, pristatoma autentiška aplinka ir pasakojama, kaip gyveno ankstesnės kartos. Paminėjo šiai veiklai naudojamą seną, maždaug 100 metų, namą. Pažymėjo, kad ši veikla savo pobūdžiu yra artima muziejinei, nors oficialaus muziejaus statuso neturi. Teigė, kad intensyvėjantis traktorių ir sunkiojo transporto eismas bei jo keliamos dulės apsunkins vykdomą edukacinę veiklą. Nurodė, kad vaikams dėl transporto bus nesaugiau būti kieme, o lauke esantys daiktai ir aplinka jau dabar pasidengia dulkėmis. Jos vertinimu, padidėjus transporto srautams ši problema dar labiau išaugs.

Diskusija. Pirmininkė atkreipė dėmesį, kad Suvalkijoje vykdoma intensyvi žemės ūkio veikla, ir paklausė, kiek aplinkinėje teritorijoje yra stambių ir vidutinių ūkių. Diskusijos metu dalyviai nurodė, kad aplink yra apie 13 žemės ūkio bendrovių ir apie 25 stambūs ūkininkai. Pirmininkei paklausus, nuo kokio dydžio ūkis laikomas stambiu, vienas dalyvių nurodė maždaug 500 ha dydį. Palygino skirtingo dydžio ūkių technikos poreikį ir transporto srautus. Pažymėjo, kad vietovėje transportą generuoja ne vien ŽŪB „Valavičiai“, bet ir kiti žemės ūkio veiklą vykdančios subjektai. Kartu pabrėžė, kad nagrinėjamo PVSV objektas yra konkretus ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso plėtros projektas. Dalyviai lygino mažesnių ūkių ir ŽŪB „Valavičiai“ generuojamus transporto srautus, išvežamo derliaus kiekius ir technikos reisų

skaičių. Pirmininkė klausė, kiek kartų per sezoną ūkininkams tenka važiuoti purkšti rapsų, kviečių ir kitų kultūrų. Suinteresuotos visuomenės atstovas pabrėžė, kad, jo vertinimu, ŽŪB „Valavičiai“ transporto srautas vis tiek bus didesnis.

Neidentifikuotas suinteresuotos visuomenės atstovas pateikė pavyzdį apie ūkininkams taikomus aplinkosauginius apribojimus ir apsaugos atstumus prie vandens telkinių. Teigė, kad smulkesniems ūkininkams keliama griežti reikalavimai, o planuojamam kompleksui, jo nuomone, sudaromos palankesnės sąlygos. Tarybos narys pritarė šiai minčiai ir išreiškė nuomonę, kad taikomos sąlygos nėra vienodos.

Replika. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redaguota] Paminėjo Padovinio ŽŪB kaip kito galvijų komplekso pavyzdį ir nurodė, kad, jo žiniomis, ieškoma kitos vietos veiklai.

Pasisakymas. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redaguota] Taip pat pateikė Padovinio pavyzdį ir nurodė, kad ten apie 1 200 karvių kompleksą numatoma plėtoti atokiau nuo gyvenamosios aplinkos, jo įvardytoje „plyno lauko“ vietoje.

Klausimas. UAB „Infraplanas“ atstovė Lina Anisimovaitė. Pasitiklisno, ar visuomenė mano, kad analizuojamas objektas turi būti statomas kitoje vietoje.

Pasisakymas. Suinteresuotos visuomenės atstovai. Diskusijos dėl alternatyvios veiklos vietos metu keli dalyviai išreiškė pritarimą siūlymui pagrindinį kompleksą statyti kitoje vietoje. Vienas dalyvis retoriškai klausė, kas norėtų fermos prie savo kiemo. Taip pat nuskambėjo replika: „Kam jūs braunatės į mūsų ramų kaimą?“

Pasiūlymas. Marijampolės savivaldybės tarybos narys [redaguota] Pakartojo pasiūlymą dalį esamo ūkio rekonstruoti ir naudoti prieaugliui/telyčioms laikyti, o pagrindinį melžiamų karvių kompleksą statyti kitoje vietoje. Teigė, kad tokiu atveju esamoje teritorijoje būtų laikomas mažesnis gyvulių skaičius ir atitinkamai būtų mažesnis poveikis aplinkai bei gyventojams.

Diskusija. Pirmininkė kelis kartus paklausė, ar susirinkimo dalyviai dar turi klausimų, tiesiogiai susijusių su ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso planuojama plėtra. Nuskambėjo kelios trumpos dalyvių replikos.

Klausimas. Suinteresuotos visuomenės atstovė. Paklausė, kiek gyvulių planuojama laikyti komplekse, ar bendrovei užteks pašarams užauginti reikalingos žemės ir ar dėl planuojamos plėtos nebus plečiamas bendrovės naudojamas žemės plotas vietos ūkininkų sąskaita.

Atsakymas/paiškinimas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis. Nurodė, kad bendrovėje dirba penkerius metus ir per šį laikotarpį, jo teigimu, iš vietos ūkininkų nebuvo paimitas nė vienas hektaras žemės. Paprašė įvardyti konkretų ūkininką, iš kurio bendrovė būtų paėmusi žemę.

Susirinkimo pirmininkė dar kartą priminė, kad susirinkimo protokolą bus parengtas ir paskelbtas UAB „Infraplanas“ interneto svetainės naujienų skiltyje. Informavo, kad prie protokolo bus pridėti teisės aktuose numatyti priedai, įskaitant susirinkimo dalyvių registracijos sąrašą.

Pirmininkė priminė, kad pastabas dėl protokolo visuomenė galės pateikti per 3 darbo dienas nuo protokolo pateikimo visuomenei susipažinti dienos, raštu arba elektroniniu paštu, nurodant teisės aktuose reikalaujamus teikėjo duomenis. Taip pat pakartojo, kad pasiūlymus dėl PVSV ataskaitos visuomenė gali teikti dar 10 darbo dienų po viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo.

Informuota, kad iki susirinkimo buvo gauti du suinteresuotos visuomenės rašytiniai pasiūlymai, o susirinkimo metu pateiktas dar vienas – trečias – rašytinis pasiūlymas. Nurodyta, kad visi pasiūlymai bus įvertinti ir į juos bus pateikti rašytiniai atsakymai Tvarkos aprašo nustatyta tvarka, o visuomenės informavimo procedūros dokumentai bus pateikti Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui.

Daugiau klausimų ir pasisakymų nebekilus, susirinkimo pirmininkė Lina Anisimovaitė paskelbė viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimą baigtu.

Visuomenės supažindinimo su protokolu tvarka

Viešo pristatymo visuomenei susirinkimo protokolas (su priedais) per 5 darbo dienas po susirinkimo bus parengtas ir patalpintas UAB „Infraplanas“ internetiniame puslapyje (pateikiama nuoroda: <https://www.infraplanas.lt/naujienos/>). Pateikti pastabas dėl protokolo (ir jo priedų) galima per 3 darbo dienas nuo jo pateikimo visuomenei susipažinti dienos. Pastabos dėl protokolo (ir jo priedų) Ataskaitos rengėjui teikiamos raštu (UAB „Infraplanas“, Inovacijų g. 3, Biruliškės, LT-54469 Kauno r.) arba elektroniniu paštu (info@infraplanas.lt), nurodant teikėjo vardą, pavardę (juridinio asmens pavadinimą), adresą, teikimo datą. Pastabos protokolui (ir jo priedams) ir jų įvertinimo dokumentai dėl protokolo pridedami prie protokolo ir teikiami Atsakingai institucijai.

Visuomenė per 10 darbo dienų po viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo turi teisę pateikti Ataskaitos rengėjui pasiūlymus dėl Ataskaitos.

Supažindinimo su PVSV ataskaita susirinkimas baigėsi 19:11 val.

Susirinkimo pirmininkė

Lina Anisimovaitė

Susirinkimo sekretorius

Žygimantas Juozas Kubilius

2026 m. rugsėjo 9 d.
Kaunas

2026 m. rugsėjo 2 d.

17:00 val.

Viešo supažindinimo su ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtos ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) ataskaita

DALYVIŲ SARAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Atstovaujama institucija, pareigos	Telefonas	Adresas	Parašas
1.	Gindauras Gimpolys	Pirmininkas ŽŪB Valavičiai			
2					
3	Nedas Laušonavičius	UAB Infoplomas			
4.	Žygimantas Kubilius	— a —			
5.	Lina Anisimovaitė	UAB „Infoplomas“ direktorė			
6					
7					
8					
9					
10.					
11					

2026 m. rugsėjo 2 d.

17:00 val.

Viešo supažindinimo su ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtos ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) ataskaita

DALYVIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Atstovaujama institucija, pareigos	Telefonas	Adresas	Parašas
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					

2026 m. rugsėjo 2 d.

17:00 val.

Viešo supažindinimo su ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtos ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) ataskaita

DALYVIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Atstovaujama institucija, pareigos	Telefonas	Adresas	Parašas
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					

2026 m. rugsėjo 2 d.

17:00 val.

Viešo supažindinimo su ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtos ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) ataskaita

DALYVIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Atstovaujama institucija, pareigos	Telefonas	Adresas	Parašas
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					
41					
42					
43					
44					

2026 m. rugsėjo 2 d.

17:00 val.

Viešo supažindinimo su ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtos ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) ataskaita

DALYVIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Atstovaujama institucija, pareigos	Telefonas	Adresas	Parašas
45					
46					
47					
48					
49					
50					
51					
52					
53					

ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtros ir eksploatacijos

POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMAS, SANITARINIŲ APSAUGOS ZONŲ NUSTATYMAS - TIKSLINIMAS

Viešas susirinkimas
2026-09-02
Viso susirinkimo metu bus daromas garso
įrašas

Viešo susirinkimo darbotvarkė

- Pradžia 17:00 val.
- Viešo susirinkimo procedūros ir tvarka.
- Bendrieji duomenys.
- PVSV ataskaitos pristatymas.
- Iki viešo susirinkimo gautų pasiūlymų aptarimas
- Klausimai/atsakymai, diskusija.
- Pabaiga.

Procedūros ir tvarka

- **Susirinkimo vieta** - ŽŪB „Valavičiai“ dirbtuvių salė, adresu Sūduvos g. 67, Valavičių k., Mokolų sen., Marijampolės sav.
- **Susirinkimo data** - 2026-09-02
- **Dalyvių registracija** - prasidėjo nuo 16:30 val. ir tęsis viso susirinkimo metu.
- **Susirinkimo pradžia** - 17:00 val.
- **Susirinkimo pirmininkė** - UAB „Infraplanas“ direktorė Lina Anisimovaitė.
- **Susirinkimo sekretorius** - UAB „Infraplanas“ projektų vadovas Žygimantas Juozas Kubilius.
- **Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus atstovas** - ŽŪB „Valavičiai“ vadovas Mindaugas Impolis.
- **PVSV ataskaitos rengėjas** - UAB „Infraplanas“, direktorė Lina Anisimovaitė, projektų vadovas Nėdas Laurinavičius (triukšmo vertinimas) ir projektų vadovas Žygimantas Juozas Kubilius (oro taršos ir kvapų vertinimas).
- Norint užduoti klausimą dėl PVSV ataskaitos susirinkimo metu, tai galima bus padaryti **tik pasibaigus pristatymui**.

Viešinimas, pastabų teikimas

- PVSV ataskaitos rengėjas ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki viešo visuomenės supažindinimo su PVSV ataskaita susirinkimo apie jį paskelbė:
 - respublikinėje spaudoje ir miesto (-ų) arba rajono (-ų), kuriame planuojama vykdyti ūkinę veiklą, spaudoje - „Lietuvos rytas“ ir „Suvalkietis“;
 - seniūnijoje - Mokolų seniūnija;
 - rengėjo interneto svetainėje - <https://www.infraplanas.lt/naujienos/>;
 - el. paštu informuotas nacionalinis visuomenės sveikatos centras - NVSC Marijampolės departamentas.
- PVSV ataskaita buvo eksponuojama Mokolų seniūnijoje, UAB „Infraplanas“ internetiniame puslapyje.
- Susirinkimo protokolai bus parengti per 5 darbo dienas po susirinkimo. Su juo bus galima susipažinti UAB „Infraplanas“ internetiniame puslapyje: <https://www.infraplanas.lt/naujienos/>.
- Pastabas dėl protokolo galima pateikti per 3 darbo dienas nuo jo pateikimo visuomenei susipažinti dienos. Pastabos dėl protokolo Ataskaitos rengėjui teikiamos raštu arba elektroniniu paštu, nurodant teikėjo vardą, pavardę (juridinio asmens pavadinimą), adresą, teikimo datą.
- Pastabas dėl protokolo per 3 darbo dienas nuo pastabų pateikimo termino pabaigos išnagrinėja viešą visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimą vykdančią Ataskaitos rengėją, nurodant, kurios pastabos laikomos pagrįstomis, kurios nepagrįstomis, ir to motyvus, kaip atsižvelgta ar neatsižvelgta į visuomenės pastabas.
- Pastabos protokolui ir jų įvertinimo dokumentai dėl protokolo pridedami prie protokolo ir teikiami Atsakingai institucijai.
- Dar 10 darbo dienų po šio susirinkimo pastabas/klausimus dėl Ataskaitos galima teikti PVSV ataskaitos rengėjui elektroniniu paštu (info@infraplanas.lt) arba paštu (UAB „Infraplanas“, Inovacijų g. 3, Biruliškių k., Karmėlavos sen., Kauno r. sav.).
- Ataskaitos rengėjas parengs argumentuoto visuomenės pasiūlymų įvertinimo dokumentą (jame nurodant visuomenės pasiūlymo gavimo datą, asmens, pateikio pasiūlymą, vardą, pavardę (juridinio asmens pavadinimą) ir adresą, visuomenės pasiūlymą ir aplinkybes, įrodymus, kuriais pagrindžiamas pasiūlymas, visuomenės pasiūlymo argumentuotą įvertinimą, kuriame nurodoma, ar jis pagrįstas ar ne) ir per 30 darbo dienų raštu informuos pasiūlymus pateikusius visuomenės atstovus, kaip įvertinti jų pasiūlymai.
- Iki viešo susitikimo su visuomene **buvo gauti du suinteresuotos visuomenės pasiūlymų raštai (el. paštu)**.

Atlikti vertinimai ir gauti sprendimai

Analizuojamam objektui - ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso (Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), Valavičių k. ir (Kad. Nr. 5188/0004:314) Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.) planuojamos plėtros ir eksploatacijos projektui buvo rengta:

- **Atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (PAV atranka)** ir 2026-07-02 gauta Atsakingos institucijos (AAA) išvada Nr. (30-2)-A4E-7399, kad poveikio aplinkai vertinimas nėra privalomas.

Sanitarinės apsaugos zonos tikslinimo pagrindai

- Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, patvirtinto 2019 m. birželio 6 d. įsakymo Nr. XIII-2166 (aktuali redakcija 2026-01-01 - 2026-04-30) 4 priedo „Pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su prie jų esančiais mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų sanitarinės apsaugos zonos dydis“, laikant nuo 1 200 SG vnt. galvijų yra 500 metrų.
- Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas numato galimybę poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu įstatyme nustatytą SAZ dydį sumažinti arba padidinti, įvertinus konkrečios veiklos poveikį visuomenės sveikatai. Esminis kriterijus - kad už nustatytos SAZ ribų nebūtų viršijamos gyvenamajai ir kitai saugotinai aplinkai taikomos oro taršos, kvapų, triukšmo ir kitų veiksmų ribinės vertės.
- Vyriausybės Nutarimu nustatytos PŪV SAZ ribos yra tikslinamos ir pagrindžiamos atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą vadovaujantis metodiniais nurodymais ir tvarkos aprašu.

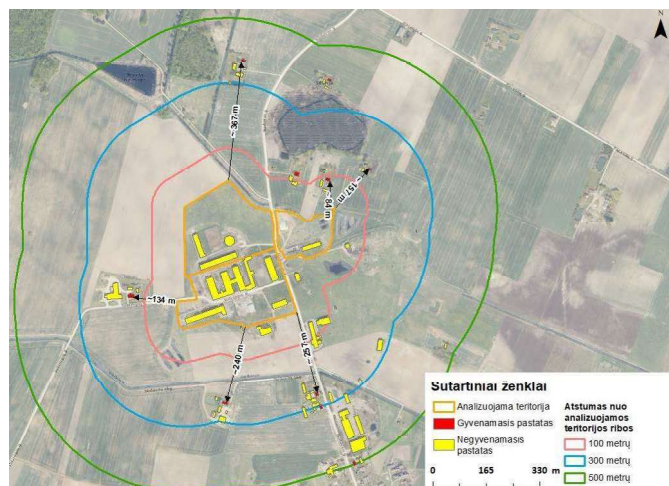
Lokacija

ŽŪB „Valavičiai“, gyvulininkystės kompleksas, įsikūręs teritorijoje esančioje, Marijampolės savivaldybėje, Mokolų seniūnijoje, Valavičių k., Sūduvos g. 56, 89 (Kad. Nr. 5188/0004:329, Kad. Nr. 5188/0003:283), ir Širvydų k. (Kad. Nr. 5188/0004:314), netolimoje Valavičių gyvenvietės gretimybėje.

Šiuo metu, teritorija yra užstatyta statiniais ir inžinerine infrastruktūra.

Artimiausia gyvenamoji aplinka

Artimiausias gyvenamasis pastatas, nuo analizuojamos teritorijos ribos yra nutolęs ~84 m atstumu į šiaurės kryptimi, adresu Sūduvos g. 93, Širvydų k., Mokolų sen., Marijampolės sav.

Projekto esmė

ŽŪB „Valavičiai“ ketina vykdyti esamo galvijų komplekso plėtrą. Planuojamos plėtos metu ketinama:

- išplėsti esamą galvijų komplekso teritoriją;
- nugriauti bei rekonstruoti kai kuriuos esamus statinius bei statyti naujus statinius ir įrengti visą sklandžiai veiklai reikalingą infrastruktūrą;
- padidinti jame laikomų galvijų skaičių.

Veikla

ŽŪB „Valavičiai“ galvijų komplekso veiklos kryptis - gyvulininkystė, tiksliau pieninių galvijų ir jų prieauglio auginimas, žaliavinio pieno gavyba.

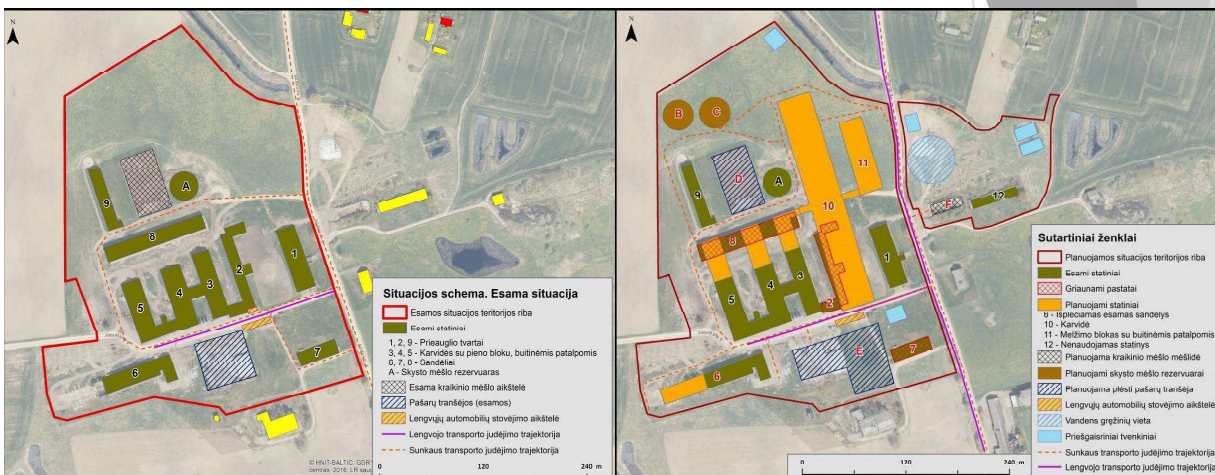
Įgyvendinus plėtos darbus ir vykdant tolimesnę analizuojamo objekto eksploataciją, vykdoma veikla ir jos pobūdis nepakis ir toliau bus vykdomas:

- ▶ pieninių galvijų ir jų prieauglio auginimas,
- ▶ žaliavinio pieno gavyba.

Šiuo metu analizuojamame objekte iš viso dirba 20 darbuotojų, įgyvendinus plėtos darbus viso dirbs 22 darbuotojai.

Pajėgumai

- **Esamoje situacijoje**, galvijų komplekse yra laikomos melžiamos karvės (viso 370 vnt.) bei įvairaus amžiaus jų prieauglis (viso 370 vnt.). Viso 740 vnt. galvijų. Pagaminama 3 930 t žaliavinio pieno.
- **Planuojamoje situacijoje** bus laikomos melžiamos (1 546 vnt.) ir užtrūkusios karvės (150 vnt.) bei veršeliai iki 2 mėn. amžiaus (94 vnt.). Viso 1 790 vnt. galvijų. Numatoma pagaminti 18 000 t žaliavinio pieno.

Esamos situacijos schemos

Planuojamos situacijos schemos

Planuojama situacija

Šiuo metu analizuojama teritorija yra sudaryta iš dviejų sklypų, o įgyvendinus plėtros darbus, ji padidės ir bus sudaryta iš trijų sklypų.

Įgyvendinus analizuojamą projektą, bus:

- nugriaunami trys esami statiniai – prieauglio tvartas, du sandėliai;
- pastatomas naujas galvijų auginimo pastatas, melžimo blokas su buitinėmis patalpomis;
- rekonstruojami, išplečiami trys galvijų auginimo statiniai;
- esami ir planuojami galvijų auginimo pastatai sujungiami tarpusavyje koridoriais;
- išplečiamas esamas sandėlis;
- naikinama esama kraikinio mėšlo mėšlidė ir jos vietoje įrengiama nauja pašarų tranšėja;
- esama pašarų tranšėja išplečiama;
- pastatomi du nauji skysto mėšlo rezervuarai;
- įrengiama nauja kraikinio mėšlo mėšlidė;
- įrengiami 2 nauji požeminio vandens gręžiniai;
- įrengiami priešgaisriniai tvenkiniai;
- įrengiama visa sklandžiai veiklai reikalinga infrastruktūra;
- visi nauji statiniai ir juose vykdomi procesai bus prijungiami prie jau esamų analizuojamos veiklos pastatų, infrastruktūros bei vykdomų procesų. Nauji statiniai bus statomi esamos teritorijos ribose, išskyrus kraikinio mėšlo mėšlidę – ji bus statoma sklype, kurį ketinama prijungti prie esamos teritorijos, taip išplečiant galvijų komplekso teritorijos ribas.

Vanduo

- Šiuo metu vanduo tiekiamas vietiniu vandentiekiu iš gręžinio Nr. 13145.
- Planuojamos plėtros metu numatoma įrengti 2 požeminio vandens gręžinius, kurių preliminarus galimas našumas – po 50 m³/parą.

Vandens poreikis		Esama situacija	Planuojama situacija
		Kiekis per metus	
1.	Buities reikmėms	306,6 m ³	383,3 m ³
2.	Gamybinėms reikmėms	14 585,4 m ³	36 339,7 m ³
3.	Priešgaisrinėms reikmėms	Tikslus kiekis nėra žinomas, vandens poreikis gaisrų gesinimo darbams bus tikslinamas tolimesniuose šio objekto rengimo etapuose	

Nuotekos

Veiklos metu susidarančios buitinės ir gamybinės nuotekos yra tvarkomos vadovaujantis „Mėšlo ir nuotekų tvarkymo statinių technologinio projektavimo taisyklėmis“, o paviršinės nuotekos LR Aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. Nr. D1-193 įsakymu „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“.

- **Buitinės nuotekos** susidaro darbuotojų buitinėse patalpose, sanitariniuose mazguose. Nuotekos surenkamos ir nuvedamos į skysto mėšlo rezervuarus, iš kurių kartu su mėšlu, du kartus per metus išlaistoma kaip trąša dirbamuose žemės ūkio paskirties laukuose.
- **Gamybinės nuotekos** - gamybinės nuotekos susidaro nuo užterštų paviršių, tokių kaip mėšlidė, pašarų tranšėjos, įrangos ir patalpų plovimo metu. Šios nuotekos surenkamos ir nuvedamos į skysto mėšlo rezervuarus, iš kurių kartu su mėšlu, du kartus per metus išlaistoma kaip trąša dirbamuose žemės ūkio paskirties laukuose.
- **Paviršinės (lietaus ir sniego tirpsmo) nuotekos** - nuo atvirų, kieta danga padengtų teritorijų bei nuo pastatų stogų. Visos nuotekos nuo kietų dangų, kurios gali būti užterštos mėšlu, suformuotais nuolydžiais nukreipiamos į tam skirtus surinkimo šulinius, iš kurių transportuojamos į skysto mėšlo rezervuarus ir vėliau panaudojamos kaip trąša. Sąlyginai švarus (neužterštas) lietaus kritulių vanduo nuo pastatų stogų surenkamas savitakine lietaus nuotekų sistema ir nevalytos nuvedamas į dirbtinius vandens telkinius, analizuojamoje teritorijoje. Paviršinės (lietaus ir sniego tirpsmo) nuotekos nuo kietų dangų, kurios neteršiamos, nubėga ant žaliųjų plotų, kur susigeria į gruntą.

Atliekos

Analizuojamos veiklos metu, galvijų komplekse atliekos susidaro:

- galvijų auginimo metu, ūkį aptarnaujančių autotransporto priemonių priežiūros, remonto metu bei ūkio buitinių patalpų eksploatacijos metu;
- objekto plėtos (statybos) metu - mišrios statybinės atliekos.

Galvijų komplekse vedama atliekų susidarymo apskaita. Visos šios atliekos pagal sutartis perduodamos šias atliekas turinčioms teisę priimti įmonėms, registruotoms valstybiniame atliekų tvarkančių įmonių registre.

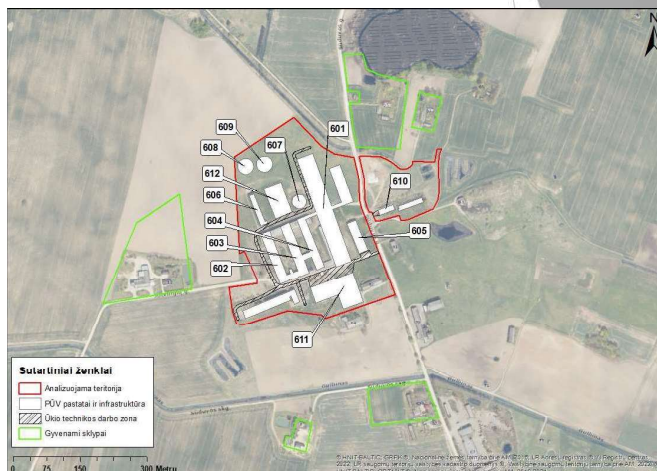
Veiklos metu susidaro **šalutiniai gyvūniniai produktai** - kritę galvijai. Gyvulininkystės ūkyje kritę galvijai priskiriami 2 kategorijos ŠGP, nes jie laikomi kritusiais gyvūnais, jie bus tvarkomi laikantis 2 kategorijos ŠGP tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti tinkamą atliekų tvarkymą ir apsaugoti visuomenės bei gyvūnų sveikatą.

Oro tarša (1)

Pagrindiniai **oro taršos šaltiniai** nagrinėjamoje teritorijoje bus:

- ▶ Gyvulių laikymo vietos (tvartai) (o.t.š. Nr. 601 - 606). Iš galvijų laikymo vietų į aplinkos orą išsiskiria amoniakas (NH_3) ir kvapai.
- ▶ Skysto mėšlo rezervuarai (o.t.š. Nr. 607 - 609). Iš skysto mėšlo rezervuarų į aplinkos orą išsiskiria amoniakas (NH_3) ir kvapai.
- ▶ Mėšlidė (o.t.š. Nr. 610). Iš kraikinio mėšlo mėšlidės į aplinkos orą išsiskiria amoniakas (NH_3) ir kvapai.
- ▶ Pašarų tranšėjos (o.t.š. Nr. 611, 612). Iš pašarų laikymo vietų į aplinkos orą išsiskiria kvapai.

Oro tarša (2)

- Iš taršos šaltinių į aplinką išmetami teršalų kiekiai buvo nustatyti skaičiavimo būdu pagal galiojančias metodikas, o jų pasiskirstymas aplinkos ore įvertintas programinio modeliavimo būdu.
- Atlikus objekto išmetamų teršalų sklaidos modeliavimą, nustatyta kad esant blogiausiomis sąlygomis amoniako ($0,5 \text{ val.}$) koncentracija ore PŪV teritorijoje siektų iki $55,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($0,28 \text{ RV}$) ir paros iki $38,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($0,95 \text{ RV}$). Kitų teršalų ribinės vertės PŪV teritorijoje siektų $<0,01\text{-}0,76 \text{ RV}$.
- **Ties artimiausia gyvenama aplinka teršalų koncentracijos tiek be foninės, tiek su fonine tarša, nebūtų viršijamos.**

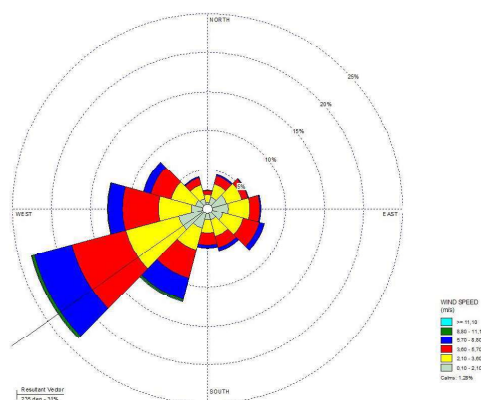
Kvapai

- PŪV sukeliama kvapo sklaida aplinkos ore nustatyta modeliavimo būdu naudojant programinę įrangą „ISC - AERMOD - View“.
- Atliktas blogiausio scenarijaus kvapo taršos modeliavimas parodė, kad didžiausia kvapo koncentracija gyvenamojoje aplinkoje, siektų iki 3,0 kvapo vienetų. Pagal HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“, 5 kvapo vienetai artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje nebus viršijama.

Oro taršos, kvapų valdymo sprendimai

- Optimalaus vidaus patalpų klimato užtikrinimas, kas užtikrina 20 procentų efektyvumą amoniako (tuo pačiu ir kvapų) atžvilgiu.
- Grindys su greita savitakine šlapimo pasišalinimo sistema ir skreperiais, kas užtikrina nuo 25 iki 46 procentų, vidutiniškai priimtas 35 procentų efektyvumas amoniako (tuo pačiu ir kvapų) atžvilgiu.
- Probiotikų naudojimas, kurių efektyvumas siektų nemažiau nei 50 procentų kvapų (tuo pačiu ir amoniako) mažinimo atžvilgiu.
- Srutų kaupiklių dengimas dirbtine danga (pvz. tentine danga), efektyvumas siekia nemažiau 90 procentų, amoniako (tuo pačiu ir kvapų) atžvilgiu. Taip pat periodiškai papildomai į srutas bus įterpinėjami probiotikai, kurių efektyvumas siektų nemažiau nei 50 procentų kvapų (tuo pačiu ir amoniako) atžvilgiu.
- Mėšlidėje laikomo mėšlo dengimas dirbtine danga (pvz. plastiko plėvele) arba 20 cm storio šiaudų sluoksniu (arba naudojama kita analogiško veiksmingumo priemonė). Tokios priemonės efektyvumas siekia nemažiau 80 procentų, kvapų (tuo pačiu ir amoniako) atžvilgiu.
- Pašarų tranšėjos dengimas specialia trisluoksne juodai balta plėvele.

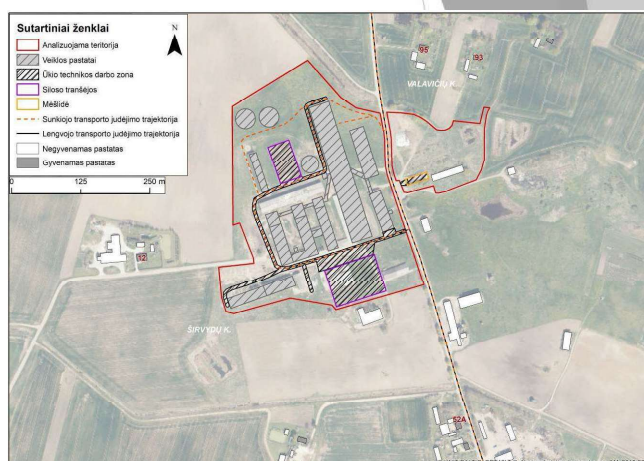
Kybartų MS vėjų rožė

Triukšmas

Triukšmo šaltiniai:

- Išorės aplinkoje pagrindiniai triukšmo šaltiniai bus: sunkiojo ir lengvojo transporto priemonių srautas į veiklos teritoriją ir iš jos; sunkiasvorių (sunkvežimiai atvežantys pašarus, gyvulius ir išvežantys pieną, buitines atliekas, kritusius gyvūnus, skystą mėšlą ar kt.), lengvųjų automobilių bei ūkio technikos (traktorius, dyzelinis krautuvas) eismo srautas į veiklos teritoriją, joje ir iš jos.
- Vidaus patalpose: melžimo įrenginiai ir pieno aušinimo agregatai (esantys pieno blokų pastate), tvartų ir karvidžių oro maišymui skirti ventiliatoriai.

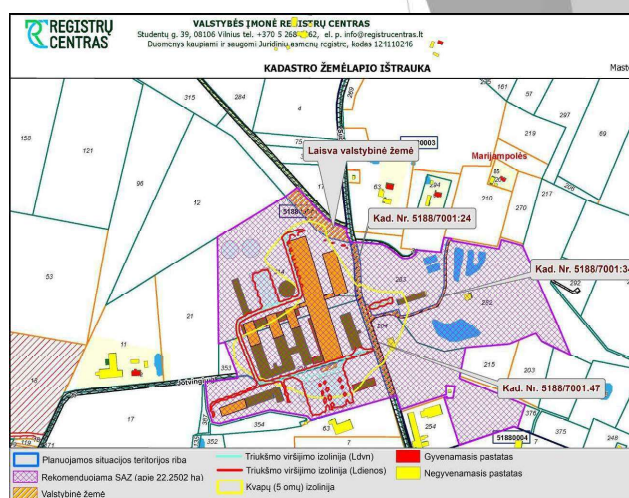
Triukšmas

Atlikti triukšmo lygio skaičiavimai parodė, jog įgyvendinus ūkinės veiklos projektą reikšminga įtaka triukšmo padidėjimui visose artimiausiose gyvenamosiose teritorijose daroma nebus:

- Atlikti kitų triukšmo šaltinių (ne transporto infrastruktūrų) keliamo triukšmo lygio skaičiavimai parodė, jog įgyvendinus planuojamos ūkinės veiklos plėtros projektą triukšmo lygis, artimiausių gyvenamųjų pastatų atžvilgiu, atitiks keliamus reikalavimus pagal Lietuvos higienos normą HN 33:2026 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“.
- Atlikus transporto infrastruktūrų keliamo triukšmo modeliavimą buvo nustatyta, kad planuojamos ūkinės veiklos sugeneruojamo autotransporto srauto keliamas triukšmo lygis ties artimiausiais gyvenamaisiais pastatais atitiks triukšmo ribines vertes pagal HN 33:2026 reglamentą. Triukšmo lygis ties analizuotais gyv. pastatais dienos metu nebus didesnis kaip 40 dB(A) (kuomet ribinė Ldienos vertė yra 65 dB(A)), vakaro ir nakties metu PŪV autotransporto negeneruos.

Sanitarinė apsaugos zona (SAZ)

- Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas (PVSV) atliktas, siekiant įvertinti poveikį žmonių sveikatai bei nustatyti sanitarinę apsaugos zoną (toliau SAZ). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, patvirtinto 2019 m. birželio 6 d. įsakymo Nr. XIII-2166 4 priedu „Pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su prie jų esančiais mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų sanitarinės apsaugos zonos dydis“, laikant nuo 1 200 SG vnt. galvijų yra 500 metrų.
- Analizuojamam objektui ŠŽNS nurodyta 500 m sanitarinė apsaugos zonos yra tikslinamos, vertinant analizuojamos veiklos poveikį visuomenės sveikatai. Vertinimo metu, nustatyta, kad visi PVSV veiksniai, išskyrus kvapą, nepasiekia ribinių verčių, nustatytų gyventojų sveikatos apsaugai ir SAZ neįtakoja.
- Rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos dydis - 22,2502 ha.**

Klausimai/Atsakymai